SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 27, П'ЯТНИЦЯ, 2 ЛИПНЯ 2010 РОКУ | 1893 | Vol. 117, No. 27, FRIDAY, JULY 2, 2010 | $1.00

У Львові відбувся III Міжнародний конґрес українців

Урочисте відкриття конґресу в Оперному театрі ім. Соломії Крушельницької. Фото: Ганна Карась

Марія Климчак
Ганна Карась

ЛЬВІВ. – 23-25 червня відбувся III Міжнародний конґрес українців „Діяспора як чинник утвердження держави в міжнародній спільноті: сучасний вимір, проєкція в майбутнє“. До участи в конґресі зголосилися понад 400 представників з 28 країн світу та всіх областей України. Організатором був Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діяспорою (МІОК) Національного університету „Львівська політехніка“. Учасниками стали відомі діячі світового українства, зокрема президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій, голова Европейського союзу українців Ярослава Гортяні, голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій Марія Шкамбара та інші.

Головним заходом була науково-практична конференція, під час якої опрацьовувалися питання

(Закінчення на стор. 10)

УККА провів акцію протесту біля Посольства Росії в США

ВАШІНҐТОН. – 24 червня Український Конґресовий Комітет Америки провів акцію протесту перед Посольством Росії в США з нагоди перебування в США Президента Росії Дмитра Медведєва. В акції впродовж двох годин взяли участь близько 150 закордонних українців з багатьох штатів країни, зокрема з віддаленої від столиці Каліфорнії.

Промови з осудом імперської політики Росії щодо України та антиукраїнських дій Президента України Віктора Януковича виголосили голова Світової конференції українських державницьких організацій (СКУДО) Аскольд Лозинський, директор Української Національної інформаційної служби (УНІС) Михайло Савків, Борис Потапенко з Торонто, Канада, Марія Щерб'юк з Чикаґо та інші.

Учасники акції скандували гасла на захист України, співали патріотичні пісні, прийняли резолюцію в обороні незалежности України. В протесті взяли участь представники грузинської і польської діяспори.

Левко Хмельковський

Промову виголошує директор Української Національної інформаційної служби Михайло Савків (другий зліва). Фото: Левко Хмельковський

Учасники акції протесту перед Посольством Росії в США.

Фоторепортаж про акцію протесту – на стор. 9

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Конституцію мінятимуть за російським взірцем?

КИЇВ. — Президент Віктор Янукович висуває ідею змінити Конституцію України. На думку деяких експертів, йдеться про леґітимізацію президентсько-парляментської республіки за російським взірцем. У привітанні з нагоди дня Конституції 28 червня В. Янукович закликав вдосконалювати Основний закон, „спираючись на волю народу, та визначати поступ держави в цілому“. За його словами, „в основі конституційних змін має бути закладено принцип суспільного консенсусу, об’єднання політичних та громадських сил навколо ідеї розвитку країни, усунення чинників напруження в державі“. А причиною реформи Основного Закону назвав те, що він „в сучасних динамічних історичних умовах потребує деяких змін“. Професор політології Олексій Гарань упевнений, що В. Янукович хоче ухвалити Конституцію не в парляменті, а на референдумі. На думку експерта, це порушить хитку рівновагу влади в державі. „Саме так, в обхід парляменту, була ухвалена російська Конституція. І ця країна отримала авторитарну систему“, – каже О. Гарань. Водночас політичний аналітик Ярослав Макітра вважає, що команда В. Януковича спочатку таки спробує набрати 300 голосів в парляменті. Але позаяк „це не вдалося навіть Кучмі“, ухвалення вигідної для В. Януковича Конституції можливе і на референдумі. Метою конституційних змін, на думку Я. Макітри, є повернення тієї моделі, яка існувала за часів режиму Президента Леоніда Кучми: перетворення нинішньої парляментсько-президентської республіки на президентсько-парляментську. *(„Німецька хвиля“)*

США закликають владу України реаґувати на утиски свободи слова

КИЇВ. — Посол США в Україні Джон Тефт закликає правоохоронні органи і українську владу реаґувати на факти утиску свободи слова в Україні. „Ми чули тривожні повідомлення про тиск на журналістів. Ми вважаємо, що міліція повинна розслідувати ці факти, а уряд має уважно стежити і реаґувати на загрозу свободі преси“, – сказав Посол 24 червня на зустрічі з українськими експертами та журналістами в Києві. Посольство США реґулярно веде діялог з українською владою з цих питань, спостерігає за ситуацією з свободою слова в Україні. Раніше міжнародні журналістські правозахисні організації висловлювали занепокоєння з приводу скарг на цензуру й обмеження свободи слова в українських засобах масової інформації. Українська влада натомість запевняла, що дотримується принципів свободи слова. *(Радіо „Свобода“)*

БЮТ зрозумів, що робить В. Хорошковський в СБУ

КИЇВ. — Служба безпеки України (СБУ) перетворилася на репресивний механізм, заявив 24 червня перший заступник голови фракції Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ) Андрій Кожем’якін, коментуючи затримання екс-голови Державної митної служби Анатолія Макаренка. За словами А. Кожем’якіна, „факт затримання екс-голови Державної митної служби Анатолія Макаренка Службою безпеки України свідчить про те, що СБУ повністю перетворилася на репресивний механізм розправи над тими, хто не давав можливости наживатися певним колам ділків за рахунок української держави“. Народний депутат зазначив, що „сьогодні вся Україна пересвідчилась, що керівник державного органу, на який покладено захист національних інтересів, остаточно перетворив СБУ у напівкримінальну структуру, яка стоїть на захисті владних олігархічних кіл та кланів“. На переконання А. Кожем’якіна, „політична вендета, яку розпочав голова СБУ проти керівників державних органів, які протистояли корупції, остаточно засвідчує, що В. Хорошковський прийшов у СБУ виключно обслуговувати забаганки діючої влади та водночас вирішувати свої особисті бізнесові питання. БЮТ не допустить будь-яких незаконних дій, а тим більше політичних репресій над тими, хто чесно і сумлінно виконував покладені на них Конституцією та законами України обов’язки. А В. Хорошковському і тим, чиї замовлення він виконує, мн б порадили брати приклад з тих людей, яких вони сьогодні кидають за ґрати“, – сказав А. Кожем’якін. *(УНІАН)*

Українська влада роздратувала Німеччину

КИЇВ. — Німеччина 28 червня розкритикувала Україну після того, як влада затримала на 10 годин на летовищі „Борисполі“ німецького аналітика, керівника українського бюра Фонду Конрада Аденавера – Ніко Лянґе, який в суботу, 26 червня, прилетів з Парижу. Йому було заборонено в’їзд на територію України, без пояснення причин. О 1-ій год. ночі 27 червня Н. Лянґе впустили в Україну, пояснивши затримку „непорозумінням“. Скасування заборони в’їзду вдалося домогтися лише після втручання федерального уряду Німеччини Сподіваються, що Україна не чинитиме перепон праці німецьких фондів і діятиме у відповідності до европейських стандартів. У фонді наполягають на повноцінному розслідуванні випадку. Водночас, для вреґулювання ситуації німецькій стороні довелося контактуватися особисто з главою Служби безпеки України Валерієм Хорошковським. У справу довелося втрутитися Президентові Европарляменту Єжи Бузекові. Н. Лянґе вже понад три роки працює в Києві. Фонд Конрада Аденавера є міжнародним демократичним фондом, який створений Християнсько-демократичним союзом – правлячою політичною партією Німеччини на чолі з Канцлером Анґелою Меркель. *(„Українська правда“)*

„Ґуґл“ офіційно відкрила бюро в Україні

КИЇВ. — 22 червня компанія „Ґуґл“ відкрила в Києві представництво „Ґ-Україна“ в рамках розширення своєї команди в країні. Раніше фірму представляв менеджер з розвитку підприємництва в Україні Дмитро Шоломко. Тепер команда буде розширена для подальшого розвитку послуг компанії в країні. Український ринок став важливим для стратегічних плянів „Ґуґл“, і компанія готова інвестувати в нові технології в країні, зазначив Д. Шоломко. Крім того, тепер компанія впритул займеться льокалізацією своїх послуг і перекладом українською мовою, просуванням і розвитком бравзера „Google Chrome“, а також розвитком технологій захисту особистих даних. Незважаючи на широкий спектр всіляких послуг „Ґуґл“, першочерговим нашим завданням все ще залишається розвиток технологій пошуку, особливо розвитку такого інструмента, як прив’язання пошуку до місця розташування користувача“. Нагадаємо, в травні компанія „Ґуґл“ відкрила тривимірні карти Києва. *(„Кореспондент“)*

Посол США вивчатиме українську мову

КИЇВ. — Посол США в Україні Джон Тефт сподівається під час літньої відпустки поліпшити знання української мови. Про це він сказав 24 червня під час зустрічі з експертами та журналістами, яка була організована Інститутом світової політики. Посол Дж. Тефт поскаржився на те, що важко знайти час, щоб зайнятися бажаними справами. „Бажання є, але часу не завжди, на жаль, вистачає. Я знаю, що українська мова не така проста. Я вчив угорську, коли мені було 30, вчив литовську, коли було 50, і, звичайно, тепер важко вчити чужоземну мову“, – додав Посол. *(УНІАН)*

Екологічний стан українських міст

КИЇВ. — Державний комітет статистики оприлюднив 24 червня оцінення екологічного стану міст України. Кривий Ріг, Маріюпіль і Київ – найбільш забруднені, а Луцьк, Чернівці та Рівне – найчистіші. У Кривому Розі на кожного мешканця припадає близько пів тонни шкідливих викидів на рік, за неофіційними оцінками фахівців – удвічі більше. Природоохоронці вже давно б’ють на сполох: розвиток індустрії зробив реґіон несприятливим для життя людини. Тільки протягом 2008 року смертність працездатного населення від хвороб крови зросла учетверо, загрозливими темпами поширюються туберкульоза та рак. У жінок з Криворіжжя ознаки ускладнення вагітности зустрічаються набагато частіше, ніж в жительок інших міст. У досить чистих містах – Луцьку та Рівному абсолютно непродумані транспортні розв’язки. Половина „маршруток“ на вулицях Рівного – старої моделі, котра викидає в повітря вдвічі більше шкідливих речовин. Ситуацію у Рівному ускладнюють щільна забудова центру і безладний рух маршрутних таксівок через центр міста. Однак, і в Луцьку, і в Рівному завдяки наближенню Евро-2012 взялися за будівництво об’їзних шляхів, що дозволить суттєво поліпшити стан повітря. Найбільше забруднюють повітря підприємства переробної та видобувної промисловости (це половина всіх викидів). А 40 відс. забруднення навколишнього середовища походить від транспорту. *(Радіо „Свобода“)*

Партія „Народна самооборона“ саморозпустилася

КИЇВ. — „Народної самооборони“ (НС) більше нема. Депутатська група, що входила до складу опозиційної фракції „Наша Україна-Народна самооборона“ (НУ-НС), оголосила, що припиняє своє існування. Про це повідомила 23 червня політрада партії.

Рішення, спрогнозоване напередодні провідником НС Юрієм Луценком, ні для кого не стало несподіванкою. Саморозпуск виглядав єдино можливим виходом для політичної сили, яка на початку своєї діяльности об’єднувала 18 депутатів, а нині зменшилася до чотирьох.

Потужного удару завдав „самооборонцям“ масовий перехід з опозиції в коаліцію, що відбувся 19 червня. Тоді лави провладної більшости поповнили шестеро екс-опозиціонерів – Валерій Борисов, Давид Жванія, Володимир Марущенко, Олег Новиков, Сергій Харовський та Віктор Шемчук. Останньою краплею став перехід до владної коаліції „Стабільність і реформи“ давніх соратників Ю. Луценка – Олега Новікова та Катерини Лук’янової.

„Надто багато виявилось зрадників, – бідкався Ю. Луценко напередодні . – Для мене це серйозний удар, удар під дих“. Екс-міністер внутрішніх справ також висловив упевненість: перехід стався з фінансових міркувань, і звинувачтив у „скуповуванні“ депутатів-перекинчиків колишнього головного спонзора партії Д. Жванію.

У своїй заяві про саморозпуск НС висловлюється ще категоричніше. Як мовиться у документі, перейшовши до правлячої коаліції, колишні однопартійці „продали тих, завдяки кому стали народними обранцями“.

„Політичні перевертні разом з своїми грошовитими ляльководами заслужено посядуть своє місце на смітнику вітчизняної історії“, – обурюються автори заяви. Так чи інакше – з крахом групи Ю. Луценка опозиціонерів у парляменті поменшало. Натомість у Верховній Раді з’явилась нова депутатська група під назвою „Право вибору“. Про її створення 23 червня повідомив Д. Жванія. Як він пообіцяв, уже наступного тижня групу в складі 20 депутатів проголосять офіційно, і вона увіллється до складу коаліції.

Таким чином, внаслідок усіх фракційних переходів і змін, провладна більшість суттєво наростила вагу і на сьогоднішній день налічує 256 народних депутатів. До коаліції „Стабільність і реформи“ – або, як її називають опоненти, „коаліції тушок“ – входить 19 „перекинчиків“ від Бльоку Юлії Тимошенко і 14 – від НУ-НС. *(„Голос Америки“)*

СКУ: Меморандум про важливі питання, що стосуються України

Як уже повідомлялося („Свобода" з 25 червня, ч. 26), 21 червня провідники Світового Конґресу Українців (СКУ) під час зустрічі в Києві з Президентом України Віктором Януковичем вручили йому „Меморандум про важливі питання, що стосуються України та української діяспори". Нижче подаємо витяги з цього документу.

...По завершенні президентських виборів в Україні, 26 лютого 2010 року, СКУ надіслав до новообраного Президента Віктора Януковича лист, у якому заявив, що буде й далі сприяти зміцненню незалежности України, підвищенню добробуту українського народу, утвердженню статусу української мови як єдиної державної мови, продовженню курсу подальшої демократизації, українізації та інтеґрації Української держави в европейську спільноту.

У зв'язку з цим СКУ вважає необхідним отримати від нинішньої влади України офіційну позицію щодо принципів і засад попереднього співробітництва СКУ з Україною, від чого буде залежати формат майбутніх відносин.

...Протягом останнього часу владні структури України та Росії в дуже вузькому колі ведуть активні переговори про укладання угод щодо злиття газової, атомної та авіяційної галузей. СКУ вважає неприпустимим підписання таких угод, оскільки це призвело б до втрати контролі над найбільшими стратегічно важливими галузями промисловости та, в свою чергу, стало б загрозою незалежности та національним інтересам України.

...21 квітня 2010 року Президент В. Янукович підписав угоду про продовження терміну перебування Чорноморської фльоти Росії на території України з 2017 року до 2042 року, а 27 квітня Верховна Рада ратифікувала цю угоду. У відповідь СКУ у своїх пресових повідомленнях з цього приводу підкреслив, що угода про Чорноморську фльоту суперечить Конституції України...

...2 квітня 2010 року Президент В Янукович ліквідував Міжвідомчу комісію з питань підготування України до вступу в НАТО та Національний центр з питань евроатлантичної інтеграції.

Такі дії суперечать Законові „Про основи національної безпеки України", де говориться:

„Пріоритетами національних інтересів України є:

[...] інтеграція України в европейський політичний, економічний, правовий простір та в евроатлантичний безпековий простір". [...]

...У Верховній Раді готується ряд законів для піднесення статусу російської мови до статусу державної, зокрема шляхом її офіційного повернення в освіту, на радіо і телебачення та в судочинство...

СКУ нагадує: в ст. 10 Конституції України стверджується, що державною мовою в Україні є українська мова і що держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України...

...СКУ вважає, що владні структури України повинні вжити всіх необхідних заходів, щоб запобігти порушенням прав людини і основних свобод та поверненню України до авторитарної системи управління.

...27 квітня 2010 року під час засідання Парляментської асамблеї Ради Европи Президент В. Янукович зробив заяву про те, що визнавати Голодомор 1932-1933 років як факт геноциду щодо того чи іншого народу є неправильно. СКУ у своєму пресовому повідомленні відповів, що такою заявою було виявлено зневагу до мільйонів невинних жертв геноциду українського народу та порушено Закон „Про Голодомор 1932-1933 років в Україні".

...СКУ вважає, що Уряд України цього року повинен виділити відповідні фонди, щоб не втратити наданої можливости на встановлення пам'ятника жертвам Голодомору у Вашінґтоні.

...СКУ вважає, що владні структури України повинні захищати українські меншини діяспори, зокрема в Росії, та оскаржувати порушення її людських та національних прав.

У Києві освячено „Свічки моління"

Предстоятелі Українських Церков і провідники Світового Конґресу Українців під час освячення „Свічок моління" у Києві 19 червня. Фото: СКУ

КИЇВ. – Як уже повідомила „Свобода" (ч. 26), 19 червня Світовий Конґрес Українців (СКУ) у співпраці з Українським інститутом національної пам'яті розпочав Міжнародну акцію „Свічка моління", яка від червня до листопада цього року відвідає всі області України і країни проживання української діяспори.

Церемонію, яка відбулась біля Меморіялу жертвам Голодомору в Києві, за участю української громадськости, відкрили координатор акції в Україні Володимир В'ятрович та генеральний секретар СКУ, голова Міжнародного координаційного комітету СКУ в справі Голодомору Стефан Романів. Вони наголосили на важливості цієї акції, що має привернути увагу світу до справжніх причин цієї трагічної сторінки історії українського народу.

Панахиду за спокій душ жертв Голодомору 1932-1933 років відслужили предстоятелі Українських Церков – Патріярх Філарет з Української Православної Церкви Київського патріярхату, Патріярх Любомир Гузар з Української Греко-Католицької Церкви, та Єпископ Української Автокефальної Православної Церкви Михаїл, а також єрархи українських церков та численне духовенство. Вони освятили свічки моління, які будуть запалені в пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років в українських церквах і публічних місцях України та 20 країн світу.

На важливості вшанування пам'яті жертв Голодомору наголосив директор Українського інституту національної пам'яті Ігор Юхновський.

На завершення заходу президент СКУ Евген Чолій виголосив промову, в якій підкреслив, що Голодомор 1932-1933 років був геноцидом українського народу та звернувся до присутніх з наступними словами: „Я закликаю всіх українців світу активно підтримати цей міжнародний захід своєю участю та цим самим не дозволити згасити свічку пам'яті мільйонів невинних жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Вічна пам'ять усім жертвам Голодомору-геноциду українського народу".

Світовий Конґрес Українців

НА ТЕМИ ДНЯ

Україну знову хочуть позбавити історичної пам'яті і правди

За радянських часів основним носієм історичної правди про український народ була діяспора. Таким чином пам'ять про жертви Голодомору збереглася впродовж понад пів століття. Діяспора доводила перед світом, що Великий голод 1932-1933 років був геноцидом українського народу. Натомість СРСР заперечував це і навіть намагався переконувати, що голоду взагалі не було, оскільки у той час держава експортувала зерно до інших країн.

Незалежна Україна почала сама говорити про Великий голод 1932-1933 років. Перші три президенти України визнали цю велику трагедію і намагалися не тільки допомогти діяспорі у представленні цієї історичної правди перед світовим товариством, але зрозуміли потребу відповідного усвідомлення і власного населення, яке було виховане на радянській пропаґанді. Почалася солідне наукове дослідження сталінського злочину і великої трагедії нашого народу. Найбільша заслуга у цьому була Президента Віктора Ющенка. Багато допомагав новостворений Інститут національної пам'яті.

З першим днем влади Віктора Януковича все змінилось. Він відкинув з інтернетної сторінки Президента України матеріяли про Голодомор. А вершиною зневаги щодо жертв Голодомору стала заява В. Януковича в квітні цього року перед депутатами Парляментської Асамблеї Ради Европи в Страсбурзі, що Голодомор, мовляв, не був геноцидом українського народу, а був „спільною трагедією держав, що входили до СРСР".

З приводу цієї заяви В. Януковича як Президента України, не з'явилась хоча б яканебудь наукова експертиза в підтримку його оцінки. Такої експертизи й не могло бути – розсекречені архіви унеможливили спростування факту антиукраїнськоюго геноциду.

Розсекречені також результати перепису СРСР 1937 року, з якого видно динаміку приросту населення 10 найбільших національностей Радянського Союзу – у порівнянні до вислідів перепису СРСР з 1926 року. У 1926 році росіян було 77,791,124 особи, в 1937 році їх стало 93,933,065. Українців в 1926 році налічувалося 31,194,976 осіб, у 1937 їх залишилося тільки 26,421,212 осіб.

Щоправда, крім українців, зменшилася кількість і казахів. Сталінська „колективізація" в Казахстані позначилася тим, що від казахів було відібрано 80 відс. їхньої худоби. Це призвело до значного спаду населення, але не з причини масової смертности, як в Україні. Казахи – кочовий народ, в тяжкі для них тодішні роки майже 2 млн. їх еміґрувало, з них 1.5 млн. – до Китаю, тому й не могли бути пораховані під час перепису. Тобто насправді спад населення торкнувся тільки українців.

Правда, деякі несумлінні дослідники пояснюють цей спад тим, що внаслідок терору українці почали зрікатися своєї національности. Але чому ж надалі чисельність українців зросла, як це засвідчував перепис 1939 року? Адже ж це були криваві роки „єжовщини" Є тільки одна відповідь – Голодомор.

Немає сумніву, що за радянських часів терпіли всі народи СРСР. Одначе Великий голод 1932-1933 років був не тільки терпінням, а небаченою в історії людства трагедією.

Москва масово винищувала українське селянство – головного носія національного генетичного коду. Коли ж додати до цього систематичне винищення української інтеліґенції, то загальну сиуацію в Україні того періоду здатне охарактеризувати тільки одне слово: геноцид.

Аскольд Лозинський,
Ню-Йорк

Генерал Д. Петреяс – новий командувач в Афганістані

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама 23 червня призначив новим командувачем коаліційних сил в Афганістані одного з найвідоміших генералів США – Дейвида Петреяса. Призначення здійснено одразу по тому, як Б. Обама звільнив генерала Стенлі МакКристала за його критичні висловлювання на адресу уряду. Генерала викликали до Білого Дому для пояснень, але Президент вирішив, що його твердження, висловлені в інтерв'ю журналові „Ролінґ Стовн", підривають довіру між військовим командуванням і керівництвом держави. Тимчасовим командувачем війська в Афганістані буде британський генерал Нік Паркер, доки призначення генерала Д. Петреяса не затвердить Конґрес. За словами Президента Б. Обами, сталася зміна штату, але не політики. Афганські посадовці сподіваються на співпрацю з новим командувачем Д. Петреясом, але „Талібан" пообіцяв, що боротьба повстанців триватиме. Генерал С. МакКристал вибачився за статтю в журналі, заявивши, що „щиро перепрошує", і що стаття є помилкою. *(Бі-Бі-Сі)*

Помер Р. Бирд – найстаріший сенатор США

ВАШІНҐТОН. — 28 червня помер сенатор Роберт Бирд, який найдовше в історії служив у Конґресі США. Представник Р. Бирда заявив, що сенатор, якому було 92 роки, від минулого тижня перебував у лікарні неподалік столичного Вашінґтону, де й помер. Початково вважалося, що він терпів від виснаження, спричиненого спекою, і обезводнення організму, але пізніше виявилися також інші ускладнення. Р. Бирд був обраний спочатку до Палати Представників у 1952 році, а у 1958 році – до Сенату. Останнім часом він був хворий, що, однак, не перешкодило йому успішно боротися за збільшення федеральних субсидій для свого штату – Західньої Вірджінії. Він був палким прихильником нинішнього Президента Барака Обами під час виборчої кампанії 2008 року. Проте Р. Бирд також сказав, що він соромиться своєї позиції, яку займав у молодому віці щодо расових проблем, включно з членством у білій расистській організації „Ку-Клакс-Клен" (ККК), та що в 1960-их роках він виступав проти закону про громадянські права. *(„Голос Америки")*

Молдова вимагає виведення російських „окупаційних" військ

КИШИНІВ, Молдова. — Виконувач обов'язків Президента Молдови Міхай Гімпу підписав 24 червня указ, яким оголосив 28 червня 1940 року Днем радянської окупації, розпорядившись проводити цього дня щорічно заходи з вшанування пам'яті жертв радянської окупації і тоталітарного комуністичного режиму, а також зажадав виведення з території республіки російських військ, назвавши їх окупаційними. Згідно з указом, щорічно 28 червня в Молдові відбуватимуться заходи з вшанування пам'яті жертв радянської окупації. Як наголошується в документі, 28 червня 1940 року Червона Армія увійшла в Бесарабію (нинішня Молдова). Нинішня влада Молдови вважає цю подію анексією Бесарабії з боку СРСР. У радянські часи 28 червня святкувалося як звільнення Бесарабії і Кишинева від бояро-румунської окупації і возз'єднання з Радянською Молдавією. *(„День")*

У США заарештовано групу російських шпигунів

ВАШІНҐТОН. — 28 червня Депяртамент юстиції США оголосив про затримання 27 червня 11 осіб у штатах Ню-Йорк, Ню-Джерзі, Масачусетс і Вірджінія, 28 червня їх звинувачено у змові з метою діяльности як неавторизовані аґенти чужоземного уряду. Вісьмох з цього числа звинувачено також у відмиванні грошей. Місце перебування 11-ої особи, причетної до мережі, невідоме. За даними слідства, заарештовані тривалий час жили в США, їх основним завданням було налагодження зв'язків серед впливових політиків США і вербування потенційно корисних американців. Напередодні відбулися перші слухання у справі передбачуваних „російських шпигунів". Усім їм було відмовлено у звільненні під заставу. Тим часом Росія відкинула звинувачення щодо арешту у США імовірних шпигунів. Міністерство закордонних справ Росії заявило, що звинувачення щодо російської розвідувальної мережі у США „безпідставні" і „невідповідні". *(„День", „Голос Америки")*

Палестинська держава неможлива раніше 2012 року

ЄРУСАЛИМ. — Міністер закордонних справ Ізраїлю Авіґдор Ліберман заявив, що створення незалежної палестинської держави протягом наступних двох років – неможливе. А. Ліберман сказав, що він оптиміст, але не вірить у можливість створення палестинської держави до 2012 року. Саме цю дату встановили міжнародні представники – учасники переговорів. Міністер зробив таку заяву 29 червня, перед поверненням у реґіон американського посланця Джорджа Мічела для ведення ще раз непрямих переговорів між ізраїльтянами і палестинцями. Ці коментарі скритикував представник палестинського президента Махмуда Абаса, який сказав, що А. Ліберман іґнорує міжнародні мирні зусилля. Палестинці вимагають держави на території, яку захопив Ізраїль у висліді ізраїльсько-арабської війни 1967 року, з столицею у Східньому Єрусалимі. Прем'єр-міністер Ізраїлю Беньямін Нетаньягу погодився з ідеєю палестинської держави, але за деяких суворих вимог і без палестинської контролі над Східнім Єрусалимом. *(„Голос Америки")*

Росія не зносить незалежної Грузії

ТБІЛІСІ, Грузія. — Керівництву Росії ніколи не подобатимуться президенти Грузії, хто б не обіймав цю посаду. Про це заявив 24 червня міністер закордонних справ Грузії Ґріґол Вашадзе, коментуючи заяву Президента Росії Дмитра Медведєва про нормалізацію взаємин між Москвою і Тбілісі. „Після 1991 року, проголошення незалежности, в Грузії не було жодної влади, яка б влаштовувала Росію", – сказав Ґ. Вашадзе, зазначивши, що у Кремля „була несумісність з усіма президентами Грузії". Ґ. Вашадзе наголосив, що Росія „не зносить" самого статусу Грузії як незалежної держави, і справа не в конкретних особах, які очолюють країну. „У Росії є нестерпність до фундаментальних принципів незалежности, свободи і територіяльної цілісности Грузії. А в Грузії не буде ніколи такої влади, яка не захищала б ці принципи", – заявив міністер. За словами Ґ. Вашадзе, взаємини між двома країнами можуть налагодитися лише тоді, коли Росія визнає рівноправність у взаєминах з Грузією на основі принципів міжнародного права. Президент Росії Д. Медведєв у ході візити до США зауважив, що впевнений у можливості поліпшення взаємин між Москвою і Тбілісі, але лише після зміни керівництва в Грузії. *(„Кореспондент")*

США відкидають звинувачення з боку КНДР

СЕУЛ, Південна Корея. — Очолене США командування військ у Південній Кореї 29 червня заперечило звинувачення з боку Північної Кореї, що воно перевело важку зброю до демілітаризованої зони, що відокремлює обидві корейські держави. Обом сторонам дозволено мати в демілітаризованій зоні лише пістолети і рушниці. Пхеньян стверджує, що до зони переведено іншу зброю, якої не названо, і погрожує відплатними діями, якщо її не буде звідти забрано. Північна Корея також висуває застереження до плянованих спільних навчань американських і південнокорейських кораблів, які мають відбутися в липні в Жовтому морі. Ці навчання вважаються частиною спільної реакції на затоплення південнокорейського корвета „Чхонан" три місяці тому. Тоді загинуло 36 південнокорейських моряків. У коментарях північнокорейських засобів масової інформації пляновані навчання називаються провокаційними і небезпечними: мовляв, випадкова сутичка в морі може викликати повномасштабну війну. *(„Голос Америки")*

Президенти США і Росії зустрічалися у Вашінґтоні

ВАШІНҐТОН. — Президент Росії Дмитро Медведєв 24 червня прибув до Вашінґтону, щоб зустрітися з Президентом США Бараком Обамою. Переговори зосередилися на питаннях економічної співпраці двох країн. Б. Обама і Д. Медведєв також говорили про можливу ядерну загрозу з боку Ірану і Північної Кореї, контролю над зброєю масового знищення, ситуацію в Киргизстані, до мирного розв'язання якої прагнуть обидві сторони. Переговори Б. Обами і Д. Медведєва були сьомими з того часу, як 17 місяців тому нинішній Президент США розпочав виконання своїх обов'язків. 23 червня Д. Медведєв відвідав Силіконову долину в пошуку інвестицій у російський високотехнологічний сектор. Компанія „Cisco Systems" оголосила про пляни інвестувати в Росію протягом найближчого десятиліття 1 млрд. дол. *(Радіо „Свобода")*

Подвійна зустріч у Канаді

ТОРОНТО. — 26 червня відбулося зібрання „Великої вісімки". Напередодні провідники держав ухвалили так званий „Консенсус Мускокі" – документ, за яким заможні країни виділять бідним 5 млрд. дол. допомоги.

Реформування банківської системи та зміцнення европейської валюти – на цих проблемах економіки сконцентрувалися й учасники зустрічі „Великої 20" у Торонто, яке відбулося наступного дня, 27 червня. Вони здебільшого приділили увагу світовій безпеці, боротьбі з тероризмом, піратством і наркоторгівлею, а також розвиткові бідних країн. Усі ці теми подала до обговорення Канада – на правах господарки зустрічі.

Проблема високої дитячої і материнської смертности найбільш гостра в африканських країнах. Просити про допомогу учасників „Великої вісімки" приїхали провідники щонайменше сімох держав Африки.

Зустріч „Великої вісімки" Канада влаштувала у невеличкому місті Гантсвіл, у реґіоні Мускокі, за 200 км. від Торонто. Віддалене місце проведення обирали з міркувань безпеки. Про те, що антиґльобалісти страйкували у Торонто, світові провідники навіть не помітили. Активістів стримували численні загони поліції.

Провідники 20 країн з найпотужнішими економіками світу зобов'язалися скоротити бюджетні дефіцити удвічі протягом наступних трьох років та поступово зменшити державний борг до 2016 року. Прем'єр-міністер Канади Стівен Гарпер наголосив, що хоча світова економіка потребує додаткових державних фінансових вливань, країни мають впорядкувати свої національні бюджети.

Під час зустрічі Президент США Барак Обама обстоював позицію, що уповільнення вливань державних фондів в економіку може спричинити другу світову рецесію. Між американцями та европейцями було досягнуто компромісу щодо балансу між стимулюванням економіки та скороченням державного бюджету.

Звернулися учасники зустрічі і до політичних питань. Вони засудили потоплення південнокорейського військового судна Північною Кореєю та закликали Іран припинити свою ядерну програму.

Вже традиційно під час зустрічі тривали протести антиґльобалістів. Однією з причин незадоволення демонстрантів була кількість грошей, витрачених на проведення зустрічі. Лише на заходи безпеки учасників пішов майже 1 млрд. дол. У суботу, 26 червня, протести переросли у насилля, і понад 600 демонстрантів було заарештовано. *(„5 канал", „Голос Америки")*

Незабутній період святішого Мстислава I

До 29-ої річниці обрання Митрополита Мстислава Патріярхом УАПЦ

Д-р Юрій Криволап

Патріярха Мстислава I не стало між нами 11 червня 1993 року. Його довгий шлях на службі українському народові і Українській Церкві ще чекає на своє всестороннє дослідження. Він залишив після себе багатющу спадщину.

В історії кожної Христової Церкви, а Української Православної зокрема, були визначні особистості, з якими пов'язані певні історичні періоди в церковному житті. Українська Православна Церква знала період Митрополита Іларіона, Митрополита Петра Могили, Митрополита-мученника Василя Липківського. А тепер уже можна говорити і про період Святішого Патріярха Мстислава I.

Владика Мстислав розпочав своє служіння на благо України ще як вояк Армії Української Народної Республіки. Після невдалих Визвольних Змагань 1917-1921 років він оселився на Волині, яка в той час була під владою Польської держави. Там продовжував свою діяльність на суспільно-громадській та парляментарній ниві, в атмосфері національного обмеження і переслідування з боку польських урядових кіл.

З початком Другої світової війни, коли війська гітлерівської Німеччини ввірвались в Україну і покотили на Схід, розтрощуючи радянську систему та її Червону Армію, він у рядах підпільних західньо-українських груп вирушив на схід України в надії допомогти їй повернути державну незалежність.

Як відомо, комуно-московський атеїстичний молох, на той час вже 20 літ пануючи над українським народом, намагався до тла зруйнувати духовні вартості нашої нації, позбавити її тисячолітніх надбань Христової Церкви на українській землі. На тлі цього безбожжя колишній вояк Степан Скрипник побачив своє призначення в боротьбі за відвоювання душі народу, у відновленні Української Автокефальної Православної Церкви. Він прийняв чернецтво під ім'ям Мстислава, 14 травня 1942 року таємно відбулася його хіротонія на єпископа в Святоандріївському соборі на Подолі, в окупованому німцями Києві.

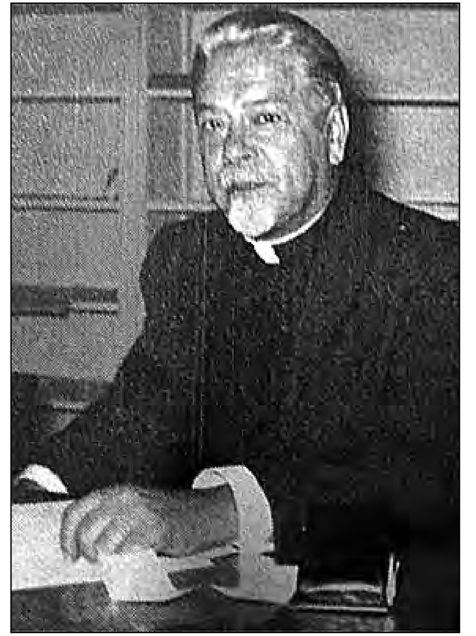
До кінця свого земного життя, протягом більш як 50 років, ревно здійснював він свою місію духовного служіння українському народові – спершу як Архиєпископ і Митрополит УПЦерков в США, Канаді, і нарешті – як перший Патріярх Київський і всієї України УАПЦеркви в незалежній Україні.

Багатозначний Акт поєднання двох Українських Церков в одну Українську Православну Церкву в США (14-15 жовтня 1950 року), між незалежною Американсько-Українською Православною Церквою США, очолюваною в той час Архиєпископом Іоаном (Теодоровичем) з благодаті УАПЦеркви 1921 року, та більшістю парафій і священиків Української Православної Церкви в Америці, яких очолював Владика Мстислав, був першим визначним його досягненням в процесах об'єднання українського православ'я поза Україною.

З смертю митрополитів Ніканора (Абрамовича) а згодом Іоана (Теодоровича), Архиєпископа Мстислава обрали на становище Митрополита УАПЦ в діяспорі та УПЦ в США.

Цей період був характерний особливо активною розбудовою Церкви та спорудженням осередку св. Апостола Андрія Первозваного в Савт Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, який силою волі і твердістю руки Владики Мстислава став потужним Центром православ'я, заслужено отримавши назву Українського Єрусалиму в діяспорі. На цей же період припадають його архипастирські послання, листування з Вселенською патріярхією, виступи в обороні Церкви від атак Московської патріярхії та її Київського екзархату, широкі контакти з світовими політичними і церковними діячами та особисті заходи в обороні українських політичних в'язнів.

На патріяршому престолі Владика Мстислав перебував від дня обрання на Всеукраїнському Соборі УАПЦеркви, який відбувся 5-6 червня 1990 року в Києві, аж до його відходу у вічність 11 червня 1993 року. 92-річному Патріярхові довелося піднімати з руїн Церкву, зранену 70-річним комуністичним „войовничим атеїзмом" просякнену напіврелігійним-напівполітичним фарисейством. Навколо Патріярха почалися характерні для пострадянського суспільства інтриґи, особливе духовне і нервове духовного напруження виснажувало

Владика Мстислав

вже й так обмежені його сили.

Офіційна резиденція Патріярха знаходилась в США. Чому? Як за радянських часів, так і в перші роки самостійности України, комуністично-партійні структури, які залишились при владі, відмовляли Патріярхові в місці проживання в будь-якому з монастирів в Україні. Мало того, перші місяці після обрання Патріярхом його взагалі не пускали в Україну. Згодом, перебуваючи в Києві, він змушений був зупинятись в готелях.

Протягом свого короткого перебування на найвищому церковному престолі Патріярх здійснив вісім подорожей в Україну. Відвідав багато місцевостей. Служив та проповідував по парафіях УАПЦеркви, виступав на різних публічних форумах, проводив численні зустрічі з діячами української культури та національного відродження.

І все ж чому Всеукраїнський Собор УАПЦеркви 5-6 червня 1990 року вирішив обрати Владику Мстислава, людину вже в похилому віці, на Патріярший престол, а ще важливіше – чому він вирішив прийняти рішення Собору?

Це була національно-церковна необхідність того часу – мати на чолі людину, яка своє життя присвятила двом високим цілям – відродженню рідної Церкви та державної самостійности України. Більшість делегатів знали, що він був цілком вільний від вкоріненого серед тодішнього українського духовенства „московського виховання". Для тодішньої державної і церковної влади в Києві це були небажані і небезпечні прикмети. Тому вони доклали всіх зусиль, щоб унеможливити приїзд Владики Мстислава на Собор. Не маючи можливости фізично на ньому бути, він звернувся до його учасників своїм палким і мудрим словом, й те слово зрушило б найбільш пасивну аудиторію. Бо його устами говорила Церква-Мучениця.

На початках відродження Церкви Владика Мстислав серйозно розраховував, що Собор вибере Патріярхом когось з місцевих архиєреїв в Україні, тому свою згоду дав не відразу. Він був свідомий, що майбутній розвиток УАПЦеркви в Україні у великій мірі залежатиме від якости й активности єпископату. Його турбував недостатній інтелектуальний та ідейний рівень деяких поспіхом висвячених єпископів.

В кінці жовтня 1990 року, отримавши нарешті візу від уря-

(Закінчення на стор. 9)

Сповнилося 20 років Київському патріярхатові

5 червня 1990 року в Києві у Республіканському Будинку кіна, що на вулиці Саксаганського, зібрався Всеукраїнський Православний Помісний Собор, щоб відродити гнану царями й комуно-більшовиками Святу Українську Православну Церкву. Здійснивши це, він уперше за 1002 роки (988-1990) підвищив канонічний статус Церкви з Митрополії до Патріярхату.

Одним з делеґатів цього Собору від української православної наукової і творчої інтеліґенції був визначний учений в галузі богослов'я, релігійної філософії й мистецтвознавства, академік Академії наук Вищої школи України Дмитро Степовик. Він також є автором фундаментальної монографії про першого Патріярха Української Автокефальної Православної Церкви Мстислава (Скрипника).

– Як народжувалася ця високо оцінена в Україні наукова праця, який вплив на результат мало Ваше особисте знайомство з Владикою Мстиславом?

– Під час перебування в Америці і Канаді я простудіював журнал „Українське Православне Слово", щорічник „Український Православний Календар" з опублікованими там документами про церковні собори, діяльність консисторії у Канаді і США, послання Владики Мстислава на різні свята, його статті й статті про нього. Певна річ, на моєму столі під час праці над монографією лежали багатотомні історії Українських Православних Церков у США та Канаді, написані церковними історикамии Іваном Власовським, Семеном Савчуком та Юрієм Муликом-Луциком. Бракувало, щоправда, матеріялів про громадсько-політичну, державницьку й військову діяльність Патріярха років його молодости, депутатства у польському Сеймі. Тут я скористався спогадами Владики, нарисом Миколи Француженка про нього, свідченнями письменника Уласа Самчука та низки інших знайомих Патріярха Мстислава. Все інше я одержав з розповідей самого Владики Мстислава, його сина Ярослава Скрипника, дружини Ярослава Софії; від доньки Патріярха Тамари Яровенко. Втім, усіх джерел тут не перелічу, бо до тексту додано 604 примітки і 149 ілюстрацій.

– За яких саме обставин відбулося Ваше особисте знайомство з Владикою Мстиславом? І хто був замовником на монографію про нього?

– Це сталося на свято Богородичної Покрови 14 жовтня 1990 року в Духовному осередку УПЦ США у містечку Савт Бавнд-Бруку, штат Ню-Джерзі. Я тоді мав відрядження до США від Академії наук України і вів дослідницьку працю в Українському музеї в Ню-Йорку. Також їздив по культурних центрах українців у США, побував у знаменитій Церкві-пам'ятнику св. Андрія в Савт- Бавнд-Бруку – резиденції Митрополита УПЦ США Мстислава. Я тоді причастився з рук Владики Мстислава разом із його донькою Тамарою Яровенко. Потім Владика запросив мене, Тамару й ще кількох гостей до свого дому, і ми кілька годин спілкувалися. Мстислав уже знав мене заочно і, як учасника Помісного собору УАПЦ в Києві 5-6 червня 1990 року, багато розпитував про перебіг собору, на якому його було обрано першим Патріярхом Київським і всієї України. Мстиславові було тоді 92 роки, йшов уже 93-й, але енергії ще мав чимало. Після обіду я мав з ним довгу розмову віч-на-віч, Владика багато розповів мені про свої молоді роки в Полтаві, в урядовому апараті свого рідного дядька (по материнській лінії) – Симона Петлюри.

Ще під час ґорбачовської „перебудови" я мав подібне академічне відрядження до Канади, читав лекції з історії українського мистецтва в Альбертському університеті в Едмонтоні. Здружився там із Скрипниками – Ярославом, Софією, їхніми дітьми. Ярослав не раз телефонував батькові в Америку, що ось тут, мовляв, професор з Києва, православний, віруючий, читає цікаві лекції. І знаменитий Ярославів батько вшанував мене кількома телефонними розмовами й прислав мені зі США низку книг, виданих Фондом Митрополита Мстислава.

Всі ці знайомства, контакти аж ніяк не були пов'язані з моїми плянами написати книгу про Мстис-

(Закінчення на стор. 10)

Державна мова у сфері культури занепадає

У 1989 році, ще до проголошення незалежности, в Українській РСР було прийнято закон, який ґарантував функціонування української мови у сфері культурного життя республіки. У ньому зазначалося: „З метою широкого ознайомлення громадян республіки з досягненнями культури інших народів СРСР, а також світової культури, Українська РСР забезпечує переклади українською мовою та іншими національними мовами і видання художньої, політичної, наукової і іншої літератури, а також переклади українською мовою і публічну демонстрацію фільмів та інших авдіовізуальних творів. Українська РСР забезпечує розвиток україномовного кіно і театрального мистецтва".

Верховна Рада незалежної України, приймаючи Закон про державну мову, залишила це положення без змін. І справді, у „старому законі" було передбачено пріоритетне використання української мови у книговидавництві, в кінематографії, театрі, на телебаченні. Ніхто ці вимоги не скасовував. Але з'явилося чимало крутіїв на високих посадах, які користуються правилом: „Закон – мов дишло, куди повернув, туди й вийшло". Сучасне „дишло" повертають на шкоду державній мові.

На українському телебаченні, наприклад, тепер широко використовуються написи – субтитри. Вигадали їх для україномовних громадян, аби в них складалася ілюзія, ніби в українських телепрограмах представлена здебільшого українська мова. Насправді ця новація дратує як україномовних, так і російськомовних глядачів. Для перших написи не створюють мовного середовища і не задовольняють їхніх мовних потреб, а якість текстового перекладу просто обурює. Для російськомовних громадян написи засмічують екран. У висліді страждає державна мова, на яку переходить невдоволення телеглядачів. А Національна рада з питань телебачення та радіомовлення бадьоро звітує про широке використання державної мови, адже україномовним вважається й той продукт, що має українські написи.

Отже, за офіційними даними частка української мови в українському телеетері складає понад 75 відс. Політтехнолог Олег Медведєв вирішив це перевірити. Студенти сиділи перед телевізорами, фіксуючи мову 12 найпопулярніших телеканалів. Виявилося, що частка звучання української мови на телеканалах склала 41.4 відс., а російської – 58.6 відс. Чітко видно, кому закон не писаний.

Відтак, пише О. Медведєв в „Українській правді", нарікання про витіснення російської мови з українського телепростору не витримують жодної критики.

У кінематографії Міністерство культури України спершу боролося за обов'язкове дублювання, озвучення чи субтитрування чужоземних фільмів в українському кінопрокаті, аж представники нової влади Дмитро Табачник і Володимир Семиноженко заявили, що українізацію фільмів треба скасувати.

Заяви Д. Табачника викликали обурення фахівців: державна мова не перешкоджає глядачам, валовий збір за кінопрокат і число відвідувачів кінотеатрів зростають. Але гуманітарний віце-прем'єр В. Семиноженко заявив: „Коли я слухаю черговий фільм в українському дублюванні, то жахаюся". Звісно, як влада скаже, так і станеться.

ЛИПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„Всім серцем любіть Україну свою"

2 липня 1951 року газета „Правда", орган Центрального комітету Комуністичної партії Радянського Союзу, засудила вірш Володимира Сосюри „Любіть Україну", який досі з захопленням читали, вивчали, переписували усі шанувальники творчости поета. Перед тим В. Сосюрі дали Сталінську премію за книгу „Щоб сади шуміли" (1948), в якій той вірш також був.

У січні 1948 року вся громадськість України вітала поета з 50-річчям, йому вручили найвищу урядову нагороду – орден Леніна. У привітанні президії Спілки письменників України відзначалося, що ім'я В. Сосюри невід'ємне від історії розвитку української літератури, що він – поет-патріот, поет гострої сучасної теми.

І раптом – різка зміна: владі знадобився привід для акції „проти націоналізму", а щоб до всіх дійшло — обрали поета, відомого всім. Критика вірша на пленумі Спілки письменників України тривала чотири дні! Потім було організовано масовий осуд в трудових колективах. У резолюціях зазначалося, що В. Сосюра пише про Україну поза часом і простором. Згадали В. Сосюрі його службу у війську Симона Петлюри, називали „продажним бандерівцем".

Життєвий шлях В. Сосюри і справді був непростим. Два роки він служив у гетьманському полку й охороні С. Петлюри. Його розстрілювали денікінці, мали розстріляти червоні.

В подружньому житті поет не був щасливий. З першою дружиною Вірою Берзіною він мав двох дітей, але розлучився, причиною стали шовіністичні погляди дружини. Закінчилося виключенням з партії і перебуванням у психіятричній лічниці, звідки В. Сосюра написав листа до Йосифа Сталіна, що закінчувався благанням: „Батьку! Рятуй мене!". Й. Сталін наклав резолюцію: „Відновити в партії. Лікувати".

На Донбасі поет зустрів молодшу від нього на 12 років балерину Марію Данилову. У 1949 році її було ув'язнено. Тепер у ряді досліджень можна прочитати, що вона була інформаторкою НКВД і за це поплатилася, відкривши таємницю.

Моя мама відбувала термін ув'язнення разом з М. Сосюрою в Сибіру і від неї чула іншу, більш вірогідну версію. Коли в Україні починалося післявоєнне переслідування українських письменників, М. Сосюра, намагаючись захистити чоловіка, написала листа до голови Спілки письменників України Олександра Корнійчука (а може й до Москви, звідки листа переслали О. Корнійчукові), у якому простодушно доводила, що її чоловік серед письменництва – не найгірший. О. Корнійчук передав листа в органи безпеки, і авторка потрапила за колючі дроти за „наклеп на літераторів".

Моя мама звільнилася з табору раніше від М. Сосюри і та передала з нею листа своїй матері до Києва. Але мою маму до Києва не пустили, а поштою вона листа не вислала. Мені вона пояснила, що М. Сосюра дуже лаяла свого чоловіка, який не оборонив її від неволі, тож мама не хотіла, щоб лист потрапив до рук поета. Після повернення М. Сосюри її подружнє життя було щасливим, і моя мама відіслала листа до неї самої.

Усі ці роки влада не забувала докоряти В. Сосюрі за його вірш, у якому поет закликав любити рідну землю. Хоча у остаточній редакції твору і були зроблені певні зміни (так, рядок „Без неї – ніщо ми, як порох і дим, розвіяний в полі вітрами" був замінений на „Між братніх народів, мов садом рясним, сіяє вона над віками", рядок „У квітці й пташині, в кривеньких тинах" став „у квітці, в пташині, в електровогнях" та ін.) але непорушно залишилось: „Всім серцем любіть Україну свою – і вічні ми будемо з нею!".

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 Fax: (973) 644-9510 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Добрі справи нової церкви у Спартанбурзі

Українська євангельська церква „Нове життя" у Спартанбурзі – молода. Налагодивши церковне служіння рідною українською мовою, що є вкрай необхідним для забезпечення духовних потреб, в 2007 році громада відкрила школу рідної мови для дітей, яких налічується понад 100.

Ми намагаємося не лише заохочувати молодь та дітей до вивчення української мови, а й прищеплювати любов до свого народу та його звичаїв, повагу до землі батьків.

У 2008 і 2009 роках ми гуртом святкували день Незалежності України в центральному парку міста Спартанбурґу. Це було насправді зворушливо та урочисто. Бадьорі українські пісні, вишиванки, козацькі шаровари та щира молитва за долю України та її вистраждану волю залишили незабутні враження в серцях сотень людей.

Усі ці заходи організував невеликий гурт завзятих ентузіястів, про що свого часу було надруковано у газеті „Свобода".

Навкруги нас проживає чимало українців, але, на превеликий жаль, деякі з них зовсім не дбають про збереження спадщини батьків, більше того, багато з них вважають своєю рідною мовою російську.

Орендуючи приміщення для церковної служби та проведення занять у школі рідної мови, не маючи необхідних грошей, але з яскравим баченням майбутнього, ми вирішили придбати п'ять акрів землі для побудови власного церковного приміщення та невеликого культурно-навчального центру.

Не ставлячи жорстких деномінаційних кордонів, шануючи всіх, ми намагаємось зберігати та передавати молодому поколінню добрі традиції та культуру нашого народу. Наполегливо учимо понад 150 дітей рідної мови у суботній школі, а також по домівках. Маємо надію охопити зрусифікованих українців, котрих немало проживає в наших околицях. Ми віримо, що зможемо виховати гідних синів та дочок нашого народу для звершення великих справ.

Українська церква „Нове життя" прагне мати добрі взаємини з усіма церковними утвореннями та іншими організаціями. Ми запрошуємо всіх людей доброї волі до спільної праці. Нам потрібна спонзорська допомога для побудови церковного та шкільного приміщень. Тим, хто відгукнеться, будемо дякувати та молитись за них.

Наша адреса: New Life Ukrainian Church, P. O. Box 1119, Inman, SC 29349. Електронна адреса: mikolasmal@gmail.com. Тел.: (732) 887-7331.

Микола Смаль, пастор церкви Спартанбурґ, Південна Каролайна

Церква „Нове життя" виховує дітей у взаємній любові.

Громада церкви „Нове життя" на українському святі.

Закінчення навчального року в Українській суботній школі при церкві „Нове життя".

Про шпиталь розповіло телебачення

Маю приємність повідомити, що Львівське і загальноукраїнське телебачення розповіло про наш дитячий шпиталь у програмі „Як може вижити і процвітати медичний заклад без державного фінансування?".

Я дуже задоволена, що про жертводавців з США і Канади довідалося значно більше людей.

До мене після програми було багато телефонних дзвінків від знайомих зі Львова і Києва із запитами, як мені вдалося налагодити співпрацю з закордонними українцями, що так багато зробили добра для шпиталю. Наші маленькі пацієнти, які бачили телепрограму вдома, дуже тішилися, що бачать свою лікарку у телевізорі.

Хочу поділитися новою ідеєю. 30 років назад, коли збудували нашу поліклініку, в ній функціював чудовий басейн, де вчилися плавати і загартовувалися діти до першого року життя, оздоровлювалися діти з порушенням постави і проблемами опорно-рухового апарату.

На початку 1990-их років все занепало – не було чим платити за воду, і вже 20 років басейн не діє. Для відновлення басейну потрібні фонди. Це принесло б велику користь хворим дітям. Розпитавшися у різних експертів, я дізналася, що потрібно буде 20 тис. дол. щоб відновити басейн. Це, звичайно, величезні витрати, і я не знаю, чи ми зможемо здійснити цей проєкт.

На превеликий жаль, медицина в Україні дуже страждає через недостатнє фінансування, зокрема ендокринології – науці про діябет. До нас приходять з діябетом діти старшого віку, які потребують дожиттєвого введення ліків при ускладненнях цукрового діябету. В нашій поліклініці є на обліку 20 дітей з діябетом. Я спілкувалася з ендокринологом, а вона мене поінформувала, що всі діти безкоштовно отримують інсулін, але проблемою є періодичний дефіцит тест-смужок для ґлюкометрів.

Д-р Леся Гладун, Львів

* * *

Організація „Американці в обороні людських прав в Україні" (АГРУ) продовжує збирати фонди на клініку-стаціонар п'ятої міської поліклініки, завідувачем якої є д-р Леся Гладун. АГРУ вже зібрала близько 40 тис. дол. на цю мету. Всі фонди йдуть до шпиталю, а вартість збірки покриває каса АГРУ. Просимо людей доброї волі посилати пожертви до Americans for Human Rights in Ukraine (AHRU) – Lviv Clinic на адресу: 43 Midland Pl., Newark, NJ 07106. Пожертви звільняються від федерального податку.

Божена Ольшанівська, голова АГРУ, Нюарк, Ню-Джерзі

Закінчилася передплата

Досі вчителі і вихованці школи в селі Зарічне на Львівщині читали передплачену для них „Свободу". Але термін передплати закінчився, і вони плекають надію, що знайдуться добродії, які продовжать передплату тижневика. Для цього треба вислати чек до редакції. Адреса школи: с. Зарічне, Стрийський район, Львівська область, 82451 Ukraine.

Дякуємо за сміливі статті

Газета „Свобода" дуже смілива. Мій чоловік не розуміє української мови, я йому перекладаю. Я переклала йому статті з ч. 22 і він не міг заспокоїтися. Дякуємо Петрові Часту за статтю „Росія – сумна країна" і Олегові Чорногузові за статтю „Куди вас пре, „брати" наші?". А „Випадок з вінком?" – що за новина? Так не шанують всі продажного президента, що й вінки падають на нього.

Алла Кемпер, Дестін, Фльорида

Не вір брехні

Цей вірш з 1994 року і тепер надається для України, тому варто його помістити у „Свободі".

Євгенія Кікта, Ґрін-Валі, Арізона

Вміщено частину великої за обсягом поезії.

Сьогодні, братику, не вір
Отій брехні з телеекрану,
Бо це отруює етер
Стара Москва новим обманом.

Не вір їм, братику, не вір –
Лихим „добродіям" московським!
То ж захисти від них свій двір
І не зови їх більше в гості.

Не вір їм братику, не вір,
Щоб знову не носить кайдани,
Щоб знов в концтабір чи Сибір
Не йти в юрбі рабів поганих.

Не вір, що присягнув
Москаль на вірність Україні:
Він нас для того обманув,
Щоб не кидать обжиті стіни.

То ж пам'ятай, що комуніст,
Той, що сидить в Верховній Раді,
Для того лиш туди проліз
Щоб Україну знову зрадить!

Євген Дранько, Івано-Франківськ

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Данило та Максим Маркови, сини Світлани та Омеляна Маркових з Блумфілду, Конектикат, – нові члени 194-го Відділу УНСоюзу. Своїх синів забезпечили батьки.

Ейвері-Тереса Войнов, доня Моніки та Олександра Войнових з Вейну, Ню-Джерзі, – нова членка 42-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Марія та дідусь Володимир Войнови.

Арон С. Матіяш, син Анджелі та Михайла Матіяшів з Ваунакі, Вискансин, – новий член 120 Відділу УНСоюзу. Свого правнука забезпечила прабабуся Анна Матіяш.

Праворуч: Анна-Софія Кеске, доня капітан-лейтенанта Сузани та майора Зенона Кеске з Сан Дієґо, Каліфорнія, – нова членка 257-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Люба Понятишин-Кеске і дідусь Володимир Кеске.

Джошуа-Александер Гарпер, син Дженефер і Роберта Гарперів з Вест-Істону, Пенсильванія, – новий член 47-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечили бабуся Патрісія та дідусь Олег Балазюки.

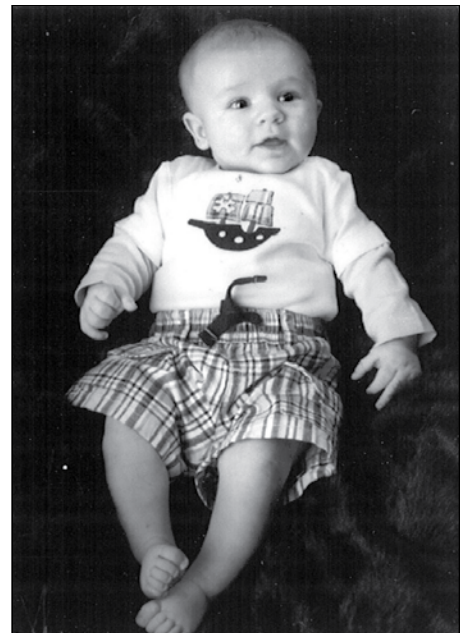
Марія Казмаєр, доня Марії та Николи Казмаєрів з Росфорду, Огайо, – нова членка 234 Відділу УНСоюзу. Свою правнучку забезпечив прадідусь Петро Лагола.

Джаклін Ланд, доня Донни та Фреда Ландів з Монро, Ню-Джерзі, – нова членка 234-го Відділу УНСоюзу. Свою доню забезпечили батьки.

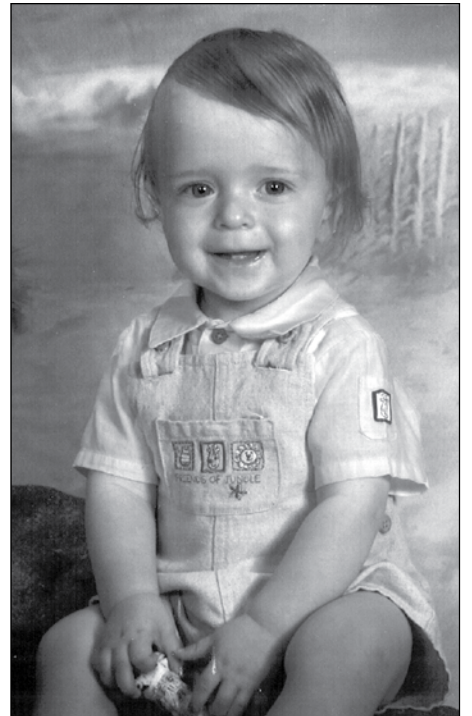
Теса-Катруся-Анна Слиж, доня Еми Гарзем і Юрія Слижа з Ню-Йорку, – нова членка 194-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Богданна та дідусь Володимир Слижі.

Трент М. Рефаєс, син Капріни та Стефана Рефаєсів з Монаки, Пенсильванія, – новий член 120 Відділу УНСоюзу. Свого правнука забезпечила прабабуся Анна Матіяш.

Лукас-Ендрю Покора, син Віри-Марґарети та Ендрю-Богдана Покорів з Колоніял-Гайтсу, Вірджінія, – новий член 277-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечили бабуся Анна та дідусь Богдан Покори.

Севастіян-Маркіян Лаврин, син Ірини та Марка Лавринів з Стирлінґ-Гайтсу, Мишиґен, – новий член 175-го Відділу УНС. Свого сина забезпечили батьки.

Володимир і Димитрій Малиновські, сини Наталії та Андрія Малиновських з Вестфілду, Ню-Джерзі, – нові члени 269-го Відділу УНС. Своїх синів забезпечили батьки.

УККА провів акцію протесту біля Посольства Росії в США

Акцію підтримав Польсько-американський конґрес.

Учасники акції протесту засудили аґресію Росії в Грузії.

Інтерв'ю для „Голосу Америки" бере в учасників акції протесту Мирослава Ґонґадзе.

Численні плякати інформували мешканців міста про суть протесту.
Фото: Левко Хмельковський

Незабутній...

(Закінчення зі стор. 5)

ду СРСР, він відлетів до Києва на зустріч з єпископатом, духовенством та віруючими УАПЦ.

З нагоди своєї інтронізації Патріярх підніс до чину архиєпископів Владик Антонія (Щербу) і Володимира (Романюка), а протопресвітера Володимира Ярему нагородив правом ношення двох наперсних хрестів.

В неділю, 18 листопада 1990 року, відбулась урочиста інтронізація Патріярха Київського і всієї України Мстислава I, при великому зібранні віруючих. Урочистості розпочалися у суботу з Всеношної в соборі св. Андрія Первозваного яку відслужив архимандрит д-р Андрій (Партикевич), в присутності численних архиєреїв, духовенства та вірних.

Акт патріяршої інтронізації під час соборної архиєрейської Святої Літургії в соборі св. Софії довершили Митрополит Іоан (Боднарчук) та архиєпископи Константин (Баґан), Андрій (Абрамчук) та Антоній (Щерба). Сослужили їм всі архиєпископи та єпископи Церкви.

З надзвичайним захопленням він описував кожну свою поїздку в Україну, розповідав про зустрічі з священнослужителями та мирянами. Особливо позитивно оцінював працю Братств, зокрема Львівського на чолі з Богданом Рожаком. Ділився своїми враженнями ві зустрічей з діячами української культури.

В Савт-Бавнд-Брук він повертався, щоб трохи відпочити від українських готелів, і знову летів в Україну. Коли йому пригадували про вік та просили сповільнити темп життя, він відповідав словами колишнього прем'єра Уряду УНР проф. Бориса Мартоса, що після вісімдесятки перестав „заглядати" в свою метрику...

11 червня 1993 року о 7:30 ранку в маленькому містечку Ірінсбі, провінція Онтаріо, Канада, далеко від рідної Полтави, під опікою своєї доньки Тамари Яровенко, відійшов у вічність Патріярх Київський і всієї України Святіший Мстислав I.

Українське православ'я прощало свого Патріярха в середу, 23 червня, хоч похоронні відправи розпочались ще в понеділок, 21 червня, коли тіло було привезено до Церкви-пам'ятника св. Андрія Первозваного.

Прах Патріярха спочиває в мармуровому саркофазі в окремому крипті мавзолею св. Воскресіння під Церквою-пам'ятником. По кутах крипта знаходяться чотири менші кімнати, в яких можна зупинитись та ближче ознайомитись з експонатами, що висвітлюють видатну діяльність Патріярха в українському Христовому Винограднику.

Протягом свого короткого перебування на становищі Патріярха Владика Мстислав, незадовго перед своїм відходом у вічність, підсумував стан православ'я в Україні та ролю в ньому його єпископату. Його спостереження та поради залишаються актуальними. Подаємо їх на роздум читачам:

„...Як у минулому, так і сьогодні, ви, українські архиєреї, зраджували свою паству за привілеї та титули. Схаменіться, не легковажте віруючими Церкви!

...Україна сьогодні переживає духовну кризу. На руїнах храму появляються лжепророки, безвірники і сліпі поводирі сліпих. Релігійна ситуація у стані бродіння. Вашими міжусобицями, ви (архиєреї) довели її до такого стану!

...В незалежній Україні Українська Автокефальна Православна Церква таки утвердиться. Бо новий дух до неї прийде з народних глибин.

...Здискредитовані ієрархи не можуть репрезентувати Церкву України. Їх ніколи не приймуть до собору віруючих... Доки вони перебуватимуть при кермі Церкви, криза в українському православ'ї не мине.

...На чільне місце в Українській Православній Церкві вибирайте незаплямлених (від себе додамо: як і для керівництва держави!) яких міг би прийняти і визнати світ!"

У Львові відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

стратегії та моделі співпраці України і діяспори, збереження національної ідентичности українця в сучасному світі, новітніх явищ світового українства в контексті східньої діяспори та нової хвилі еміґрації, вищих українознавчих студій та українських культурних і освітніх центрів закордоння.

На двох пленарних та 15 секційних засіданнях з доповідями виступили понад 250 учасників, серед яких були відомі поза Україною діячі поет Дмитро Павличко – голова Української Всесвітньої Координаційної Ради, проф. Василь Бабенко – керівник Наукового центру україністики з Уфи, Росія, Микола Мушинка – академік Національної Академії Наук України, голова Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Словаччині, Даріяна Блохін – академік, президент Німецько-українського наукового об'єднання, Владика Діонісій Ляхович з Бразилії – Апостольський візитатор для українців-греко-католиків Італії та Еспанії, Василь Лопух – директор адміністрації НТШ в Америці та інші. Найбільше українців до Львова прибуло з Російської Федерації та Латвії (по 30 осіб).

У головній залі університету, де відбулися пленарні засідання, впродовж трьох днів було розгорнено виставку фотографій д-ра Роксоляни Тим'як-Лончини „Вивіски у Львові: відмова від рідного". Її доповідь, побудована на аналізі англомовних слів-приблуд у вивісках та оголошеннях на львівських вулицях, викликала жваве обговорення. Заступник голови громадської організації „Помаранчева хвиля" Ігор Худик очолив секцію „Церква як центр збереження та формування духовности українця за кордоном" та виступив з доповіддю про Українську Церкву в діяспорі.

З великою увагою на пленарному засіданні були вислухані доповіді директора МІОК І. Ключковської, президента СКУ Є. Чолія, голови Европейського союзу українців Я. Гортяні (Угорщина), голови СФУЖО М. Шкамбари (Канада), голови Пасторально-місійного відділу Української Греко-Католицької Церкви Владики Йосифа Міляна (Україна), голови Української Всесвітньої Координаційної Ради Д. Павличка (Україна), Владики Діонісія (Ляховича) з Бразилії, д-ра Олега Воловини, директора адміністрації НТШ в Америці В. Лопуха, Марії Климчак з Українського Національного Музею в Чикаґо.

В їхніх виступах з тривогою мовилось про сучасні українські реалії і ролю української діяспори в процесі державотворення, захисті українських національних інтересів у міжнародній спільноті.

Доповідачі наголошували на ролі українського закордоння в утвердженні позитивного образу України у міжнародній спільноті, про закордонне українство як вагомий демографічний, інтелектуальний, соціяльно-культурний та інформаційний ресурс України.

Особливий наголос зроблено на тому, що тепер в Україні на державному рівні відсутня стратегія співпраці з українцями за кордоном. „Львів стає центром єднання українців, а конґрес – засобом пізнати своїх братів і сестер з-за кордону", – переконливо заявила у своєму слові під час відкриття конґресу в Оперному театрі ім. Соломії Крушельницької директор МІОК Ірина Ключковська.

В президії пленарного засідання (зліва): Владика Діонісій з Бразилії, президент Світового Конґресу українців Євген Чолій, голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Дмитро Павличко, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діяспорою Ірина Ключковська. *Фото: Ганна Карась*

Запрошений на конґрес Президент України Віктор Янукович прислав вітального листа, який, після блискучого виступу президента СКУ Є. Чолія, сприймався радше як примусове вітання, написане в дусі звичаїв минулого.

Гостра критика на адресу Президента України прозвучала від Д. Павличка, Я. Гортяні, Є. Чолія. Представники закордонного українства чітко висловили свої критичні думки щодо політики нової влади в Україні. Вони заявили, що Президент В. Янукович та його команда відійшли від проевропейських і евроатлантичних прагнень України.

Одним з підсумків конференції стало звернення до Кабінету міністрів про створення окремого відомства, яке б координувало діяльність зв'язків з українською діяспорою.

З представників держави був лише міський голова Андрій Садовий, який під час відкриття наголосив, що міське управління покликане плекати національну управлінську еліту, і неоціненим вкладом діяспори стане запрошення на стажування у країни їхнього проживання молодої зміни управлінської системи.

У театрі відбулося нагородження переможців Міжнародного літературно-мистецького конкурсу для української молоді діяспори та України „Для тебе, Україно!".

22 червня було відкрито виставку українських художників з Латвії „Єдність у різноманітті" у музеї Олени Кульчицької та Саду світового українства у Шевченківському гаю.

23 червня відбувся концерт „У родинному колі" з участю Народного артиста України Василя Зінкевича та українських колективів з Білорусі, Естонії, Латвії та Словаччини. Для учасників конґресу було розгорнено виставку українських національних сценічних костюмів, представлено проєкт „Українська освіта у Росії", експозицію про Пилипа Орлика та про діяльність Мінського міського громадського об'єднання українців „Заповіт", видання „Соломія Крушельницька. Міста і слава".

Завдяки українській громаді у Сурґуті, Росія, в Україну передали архівні документи репресованої української акторки Ніни Певної, і 24 червня в театрі ім. Марії Заньковецької відбулася виставка світлин та вечір пам'яті Н. Певної „Загублена в снігах Сибіру". Приємною несподіванкою був виступ гості з Ню-Йорку Христини Певної, чоловік якої доводився небожем Н. Певної. Проєкт „Загублена у снігах Сибіру" підготувала начальник управління культури адміністрації міста Сургут Ганна Литвин.

На завершення учасники конґресу відвідали золочівський замок, де у ресторані „Середньовіччя", на них чекала вечеря і пісня, що скликає лелек до рідного гнізда.

Наступний конгрес відбудеться через два роки.

Сповнилося...

(Закінчення зі стор. 5)

лава. Я просто був щасливий, що доля дала можливість особисто познайомитися з леґендарним людиною. Крім того, у тодішніх відрядженнях до Канади і США я був вкрай зайнятий збиранням матеріялів про творчість митців української діяспори – Леоніда Молодожанина, Михайла Черешньовського, Якова Гніздовського, Христину Дохват. Згодом, уже в Україні, про кожного з них я написав книгу, а престижні видавництва їх надрукували.

Але замовник на життєпис Владики Мстислава був. І дуже поважний: віруючий український народ. Участь Мстислава у врочистому відзначенні у вільному світі Тисячоліття Хрещення Київської Руси-України 1988 року та обрання його в Києві 5-6 червня 1990 року першим Патріярхом Київським та всієї України сприяли тому, що він став чільною постаттю не тільки української, а й світової преси.

Несподівано і цілком випадково виявилося, що я в Києві на зламі 1980-1990-их років найбільше знаю про Мстислава. Проте сама ідея книги належить трьом сторонам: Патріярхові Філаретові, видавництву „Мистецтво" та родині Патріярха Мстислава – його синові Ярославові, невістці Софії, дочкам Тамарі й Марії, онукам.

У цьому контексті я хотів би підкреслити ролю Його Святости Патріярха Філарета. Адже було всім відомо, що Мстислав у 1992-1993 роках неоднозначно сприйняв об'єднання УАПЦ, в якій він був предстоятелем як Патріярх, і УПЦ на чолі з тодішнім Митрополитом і екзархом УПЦ Філаретом; і що Філарет був обраний заступником Патріярха Мстислава. До об'єктивности, порядности й людських чеснот Владики Філарета слід віднести те, що він спокійно переніс чимало прикрощів, зберігши пошану до Мстислава як першого Патріярха об'єднаної УПЦ Київського патріярхату.

– В чому це виявилося?

– Багато в чому. Наприклад, Владика Філарет, уже будучи Патріярхом, узяв найактивнішу участь у врочистому відзначенні 1998 року 100-річчя від дня народження Патріярха Мстислава, відкритті меморіяльної дошки на Андріївській церкві; заініціював відзначення 2002 року 60-річчя єпископської хіротонії Мстислава; не тільки підтримав написання монографічного дослідження „Патріярх Мстислав. Життя і архипастирська діяльність", а й оплатив надрукування книги.

– Ви мали змогу спілкуватися з визначними релігійними діячами. Чи відрізнявся Патріярх Мстислав від інших співрозмовників?

– Перебираю в пам'яті зустрічі з чільними постатями світу церковного. Це наші українські православні Патріярхи Володимир (Романюк) і Філарет (Денисенко). Це також більшість архиєреїв нашого українського єпископату. Це й Папа Іван-Павло II – з ним я розмовляв п'ять разів. Це кардинали Української Греко-Католицької Церкви Мирослав (Іван Любачівський) і Любомир Гузар, Митрополит УПЦ в Канаді Василь Федак, кардинал Римо-Католицької Церкви Поль Пупар, Єпископ УГКЦ Софрон Мудрий та багато інших. Усі вони – різні люди, кожний по-своєму цікавий та ориґінальний. І все ж Святіший Патріярх Мстислав займає серед них особливе місце.

Це надзвичайно кольоритна постать. Я спілкувався з ним, коли йому пішов десятий десяток життя. А він якимось дивом зберіг вогнистий темперамент, визначні ораторські здібності, майстерність проповідника. Миттєво реаґував на зовнішні подразники: чиюсь репліку, настрій слухачів тощо. Дивовижна енерґія променіла з немічного тіла. Що давало йому силу в такому віці? Божий Промисел, Святий Дух. Бог не помиляється – і саме сильний духом і гарячими емоціями 92-річний старець, син землі Полтавської, став першим православним Патріярхом України.

Потрібна була людина особлива, леґендарна, яка б поклала наріжний камінь Київського патріярхату, а добудують інші. За минулі 20 років так воно й сталося. З кількох десятків вірних тодішньої УАПЦ ми маємо тепер 15 млн. прихильників УПЦ Київського патріярхату, близько 40 архиєреїв, а тоді було лише сім; 4,000 парафій у всіх областях України, а також за кордоном; монастирі вищих і середніх духовних навчальних закладів. Понад 100 священиків і єпископів мають ступені кандидатів і докторів богословських наук. Тож добрий наріжний камінь УПЦ КП поклав Патріярх Мстислав.

Розмову вела **Ніна Бай,**
журналістка і поетка з Києва

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Філядельфійська громада підтримує розвиток УКУ

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 25 квітня в Українському освітньо-культурному центрі біля Філядельфії відбулася доброчинна імпреза, на яку прийшли понад 175 осіб, щоб послухати доповідь віце-ректора Українського Католицького Університету (УКУ), колишнього політв'язня Мирослава Мариновича „Україна у школі демократії: досвід УКУ".

Впродовж багатьох років Філядельфія була родючим грунтом для розвитку тісних зв'язків з Церквою. Громадські провідники д-р Романа Навроцька, проф. Мирослав Лабунька, проф. Леонід Рудницький завжди підтримували університет, відроджений тепер у Львові. Уроджені у Філядельфії випускники УКУ в Римі о. д-р Андрій Онуферко, о. Михайло Лоза і проф. Михайло Петрович продовжують працювати, плекаючи молодь на добро не лише України, а української громади в цілому світі.

М. Маринович розповів про сучасну політичну ситуацію в Україні і відповів на численні запитання гостей, які були стривожені діями Президента Віктора Януковича. Віце-ректор УКУ пояснив присутнім, що призначення Дмитра Табачника міністром освіти було приголомшливим.

М. Маринович розпочав кампанію протесту в інтернеті, про що згодом написали в українській пресі та показали на телебаченні. До УКУ приєдналися Києво-Могилянська академія та Львівський національний університет, протестуючи проти міністра-українофоба та упередженого радянського історика.

Найбільш шокуючим фактом для М. Мариновича було те, що ректори з західньої України поїхали до Києва, щоб привітати Д. Табачника з високою посадою. Студенти УКУ продовжують брати участь у мирних протестах. Провід університету порадив їм остерігатися можливих провокацій до насильницьких дій, до яких може підбурювати теперішній уряд, щоб таким чином скомпрометувати студентів і університет.

Українська громада зібрала близько 70,000 дол. для Українського Католицького Університету (УКУ) – єдиного католицького закладу вищої освіти на пострадянських теренах. Левова частка цих фондів призначена для академічних програм у Римській філії УКУ. Її пожертвувало Товариство українців-католиків „Свята Софія" у США.

Впродовж останніх чотирьох років Товариство склало понад 1.5 млн. дол. для філії та Інституту св. Климента Папи УКУ в Римі.

„Український Католицький Університет у Римі є вікном в Европу та визначним освітнім й академічним чинником в освіті студентів в Україні та діяспорі," – сказав президент Товариства „Свята Софія" проф. Леонід Рудницький.

„УКУ є академічною установою світового рівня, заснованою на моральних принципах", – наголосив Тарас Левицький, який цього року очолив Комітет філядельфійських приятелів УКУ.

„УКУ є тією установою, яка має потенціял розбудовувати здорове суспільство," – сказав Ігор Шуст, співголова Комітету філядельфійських приятелів УКУ, члени якого у співпраці з Українською католицькою освітньою фундацією (УКОФ) підготували добродійний бенкет на користь УКУ.

Присутні на імпрезі дізналися про майбутнє університету з відео і фотопрезентації про заплановане нове студентське містечко поблизу Стрийського парку у Львові, про студентів і їхню працю, про добродійний бенкет у Києві, якій спричиняється до плекання меценатської культури в Україні.

„Коли ми підтримуємо УКУ, ми робимо можливим розвиток майбутніх вчених та провідників, які в свою чергу будуть надихати інших. Бог безмірно багословляє тих, хто щедро підтримує ці зусилля", – написав Митрополит Стефан Сорока у привіті, який був прочитаний на бенкеті.

Визначною подією стало вручення подячної грамоти від Патріярха Любомира Джонові Курі, який сім років був президентом УКОФ і залишається директором і секретарем Дирекційної ради Фундації. М. Маринович привітав Дж. Курі, а присутні вшанували його оплесками як близького приятеля громади.

Гості побачили відеопривіт від о. ректора Бориса Ґудзяка, а новий екзекутивний директор УКОФ Олександер Кузьма склав признання усім жертводавцям, які щедро посвячують свій час і фінансово підтримують УКУ.

Комітет філядельфійських приятелів УКУ очолював д-р Т. Левицький, співголовами були Віра Андрейчик та І. Шуст, секретарем – Ігор Білинський, обов'язки скарбників виконували Любомир Пиріг та Надія Петрик. У складі комітету працювали Ігор Чижович, Роман Федорак, Орися Ґевка, Уляна Мазуркевич, Борис Павлюк, проф. Л. Рудницький, Христя-Харина Сеник, Ігор Сидоряк, Оксана Ворох і Борис Захарчук. Митрополит С. Сорока був почесним головою.

Пожертви на УКУ можна скласти через УКОФ (адреса: UCEF, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622). За інформаціями про Фундацію пишіть на адресу: matuszak@ucef.org або телефонуйте: (773) 235-8462.

Марта Коломиєць

Soyuzivka

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива
головний спонор

Гайдамаки

Hudson Valley
By Lexington

Звання „Шляхетна львівська родина" присвоєно династії лікарів

ЛЬВІВ. – Депутати міської ради 7 травня з нагоди Дня міста постановили присвоїти почесне звання „Шляхетна львівська родина" родині Надрагів. Номінацію запропонувало Українське лікарське товариство.

Родина Надрагів мешкає у Львові з XIX ст. Голова родини Антін Надрага був службовцем. Його старший син Олександер (1885-1957) був надзвичайним професором Теологічної академії, згодом доцентом юридичного факультету Львівського університету ім. Івана Франка. Дружина Олександра – Теодозія Туна-Надрага студіювала медицину у Львівському та Віденському університетах, у роки визвольних змагань вона була лікарем-сотником Української Галицької Армії. Одна з перших жінок-педіятрів, у міжвоєнний період працювала у „Народній лічниці", „Порадні матерів і дитини", шкільним лікарем у гімназіях Сестер-василіянок та „Рідної школи".

Богдан, син Олександра і Теодозії, пішов шляхом матері – обрав фах лікаря. У 1945 році він одержав диплом лікаря і присвятився науковій діяльності як аспірант катедри нормальної фізіології Львівського медичного інституту.

У жовтні 1945 року родину Надрагів за допомогу Організації Українських Націоналістів вивезли зі Львова на спеціяльне поселення у Сибір, в Анжеро-Судженськ.

Після повернення з заслання в 1957 році, не маючи дозволу на працевлаштування у Львові, д-р Б. Надрага працював у Самборі, в міській дитячій лікарні: спочатку лікарем, згодом – головним лікарем. У цій же лікарні працювала і його дружина Мирослава, теж лікар-педіятр. 1963 року в них народився син Олександер.

У 1993 році родина Надрагів повернулася до Львова. Обоє працювали лікарями у обласній дитячій клінічній лікарні, де трудяться і сьогодні. Їх син – доктор медичних наук, професор, завідувач катедри дитячих інфекційних хвороб Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.

Медична громада Львівщини, Українське лікарське товариство у Львові щиро привітали лікарську династію Надрагів з почесною відзнакою львівської громади.

Павло Пундій,
Арлінґтон-Гайтс, Ілиной

Лавреати „Смолоскипа" 2010 року

Ірина Шувалова

Юлія-Ванда Мусаковська

Каріна Тумаєва

КИЇВ. – 2 травня відбулося вручення нагород цьогорічним лавреатам літературного конкурсу видавництва „Смолоскип".

Директор видавництва Ростислав Семків вручив першу нагороду киянці Ірині Шуваловій за збірку віршів „Ран", другу нагороду – Юлії-Ванді Мусаковській зі Львова за збірку поезій „Маленький Париж і великий кураж". Другу нагороду дістала також Каріна Тумаєва з Києва за збірку поезій „ZOO".

Треті нагороди отримали Тарас Жеребецький (Івано-Франківськ) – за роман „Четвертий триместр", Ігор Козаченко (Київ) – за роман „Темний, темніший, найтемніший", Ганна Костенко (Одеса) – за роман „Те, що позбавляє сну", Анна Рибалка (Львів) – за збірку короткої прози „Мозаїки міста", Ольга Вербицька (Львів) – за збірку поезій „Zанадто", Дана Кваша (Вінниця) – за збірку поезій „Білі ночі", Марія Вакула (Київ) – за сукупність творів поданих на конкурс.

Заохочувальні нагороди отримали Мар'яна Максим'як (Львів), Тетяна Рубінська (Київ), Максим Волохань (Дніпропетровськ), Роксолана Бондаренко (Київ) і Дмитро Чистяк (Київ).

Жюрі визнало перспективною творчість Антоніни Аністратенко (Чернівці), Ольги Ільчак (Львів), Олександри Ковалевської (Луцьк), Василя Лозинського (Львів), Мирослава Мика (Івано-Франківськ), Олексія Панасюка (Житомир), Наталії Пасічник (Теребовля), Альбіни Позднякової (Львів), Лариси Радченко (Львів), Альбіни Саженюк (Київ), Вікторії Тростогон (Вінниця), Катерини Тягло (Харків).

Олег Коцарев

ПОСТАТІ

33 роки творчого, діяльного життя

До 100-річчя Василя Доманицького (1877-1910)

11 вересня виповниться 100 літ із часу, коли у французькому містечку Аркашоні зупинилося серце Василя Доманицького (1877-1910) – видатного українця, справді жертовного працівника на полі рідної науки, культури, літератури. Всього 33 роки відвела йому доля для життя і праці.

Василь Доманицький

Останні 10 своїх літ боровся В. Доманицький з невиліковною тоді хворобою, і ці останні 10 літ виявилися навдивовиж плідними. Один з сучасників В. Доманицького влучно сказав, що „він носив у собі смерть, а сіяв життя". Та ж таки доля не шкодувала В. Доманицькому й інших випробувань, хоча б у формі переслідувань, судів, загрози арешту, „гласного нагляду" з боку царського режиму. Він усе долав і працював, дивуючи й захоплюючи побратимів. Кілька сотень публікацій на різні теми в „Кіевской Старінє", „Літературно-Науковому Віснику", „Записках НТШ", „Ґромадській думці", „Раді", „Рідному краєві", „Україні"...

Історик за фахом, В. Доманицький вельми компетентно й науково виважено писав не тільки на теми історії, але й археології, етнографії, фольклористики, літератури, мови, видавничої справи й редаґування, текстології, журналістики, кооперативного руху, релігієзнавства, побуту і т. д.

Величезні його заслуги в шевченкознавстві, адже саме В. Доманицький, провівши кольосальну архівну й текстологічну роботу (фундаментальна праця „Критичний розслід над текстом „Кобзаря" Шевченка"), першим здійснив наукове редаґування Шевченкового „Кобзаря", а вже за ним пішли наступні шевченкознавці. В. Доманицький повернув добре літературне ім'я Маркові Вовчкові, здійснив ряд глибоких розвідок на теми давньої української літератури (про твори Климентія Зіновіїва і Данила Братковського), фольклористики та етнографії, де окремо слід назвати працю „Піонер української етнографії" про Зоріяна Доленґу-Ходаковського, а також його ґрунтовні нариси про галичан, буковинців, словаків.

В. Доманицький принаймні одним з перших теоретично обґрунтував переваги кооперативного руху і практично втілив теорію в життя, створивши вельми успішну селянську спілку в рідному селі Колодистому (нині – Тальнівський район, Черкаської області), накликавши на себе гнів жандармів і влади.

В. Доманицький працював, зовсім не метафорично мовлячи, до останніх своїх днів. Працював усупереч обставинам. Зовсім не випадково Сергій Єфремов – земляк, побратим і сподвижник В. Доманицького, писав про нього в посмертних спогадах:

„На обставини даремна річ нарікати. Але мимоволі вирветься скарга і прокльон нашій долі щербатій, що одного по одному забирає у нас кращих людей, цвіт нації, не давши їм навіть цілком свої сили розгорнути. І не тільки діяча шкода в собі Доманицького, – шкода ще більше людини, чистої серцем і незламної духом, яка воістину „зерна неправди" не мала за собою й вічно горіла тим святим вогнем, що піднімає виборних людей високо понад рівень буденщини...".

Друзі перевезли тіло В. Доманицького в Україну й поховали його з почестями в рідному селі (у Києві поховати не дозволила влада). Над могилою подвижника й незабаром по смерті, у спогадах, написаних С. Єфремовим, В'ячеславом Липинським, Федором Матушевським, Євгеном Чикаленком, Дмитром Донцовим, Людмилою Яновською та ін., висловлювалась упевненість у незабутності імення і справ В. Доманицького для України. „Чистому серцем" було присвячено книгу щирих, проникливих спогадів. Але...

Але в наступних, „радянських", десятиліттях ім'я і слово В. Доманицького було піддано свідомому забуттю. Хіба зрідка з'являлася якась принагідна стаття про нього чи його працю. Причину замовчування знайти неважко: в академічній „Українській радянській енциклопедії", скажімо, В. Доманицького названо „діячем ліберально-буржуазного напряму". І по всьому.

Наближається 100-літня дата з часу смерти В. Доманицького. На Черкащині затверджено обласною владою комплекс заходів із пошанування подвижника. Нинішній рік в області оголошено роком В. Доманицького. Недавно в Черкасах фотоспособом перевидано його фундаментальну працю „Критичний розслід над текстом „Кобзаря" Шевченка", яка не перевидавалася 101 рік.

Нині впорядковується й готується до видання двотомник праць В. Доманицького з фольклористики, етнографії, історії літератури, бібліографії, видавничої справи, мовознавства. На 11-12 вересня в Черкаському національному університеті ім. Богдана Хмельницького відбудеться науковий семінар за спадщиною В. Доманицького, на який принагідно запрошую всіх, хто хоче прилучитися до вшанування видатного вченого-патріота, до повернення його спадщини в активний науковий обіг, хто хоче поклонитися його рідним місцям.

Проф. **Володимир Поліщук**,
доктор філології, завідувач
катедри української літератури
та компаративістики Черкаського
національного університету
ім. Богдана Хмельницького

Новини з Національного університету „Острозька академія"

Цінний дар Оксани Закидальської

ОСТРОГ, Рівненська область. – Оксана Закидальська відіслала до Острозької академії 1,026 книг з філософії (824 з них – англійською мовою,135 – українською і 67 – російською) з колекції її чоловіка св. п. Тараса Закидальського, щоб студенти академії могли осягнути нові істини, збагатитися духовно. У листі О. Закидальська подякувала за те, що Острозька академія не залишає поза увагою її чоловіка Т. Закидальського.

В університеті діє стипендіяльна програма фонду Т. Закидальського. О. Закидальська, підтримуючи взаємини з ректором Ігорем Пасічником, має нагоду реґулярно отримувати інформацію про стипендіятів фонду.

Т. Закидальський народився у Львові 2 лютого 1941 року. Наприкінці 1940-их років разом з матір'ю еміґрував з табору для переміщених осіб у Німеччині до Торонто. Був членом Пласту, брав участь у кампаніях захисту людських прав в Україні, організованих „Смолоскипом", працював редактором у ряді видавництв. Значний період свого життя він провів в Україні, викладаючи філософію в Національному університеті „Києво-Могилянська академія". Він помер у листопаді 2007 року. Вдова О. Закидальська продовжує високу місію чоловіка і надалі опікується українськими культурно-мистецькими та освітніми закладами.

Ліна Тимощук

* * *

Подарували академії автобус

Традиція українського меценатства відновлюється у Національному університеті „Острозька академія". 19 червня подружжя Віталія та Олени Гайдуків подарувало університетові у день Конвокації – випуску спеціялістів та посвяти у маґістри університету – новий автобус, виготовлений на спеціяльне замовлення на заводі „Богдан" у Луцьку.

Дар'я Швая

Автобус, який подарувало Острозькій академії подружжя Віталія та Олени Гайдуків. Фото: Ярослав Мізерний

Добре господарюють на Волині

ЛУЦЬК, Волинська область – одна з двох в Україні, яка носить назву не від обласного центру. Такий привілей має також Закарпаття. Напевне, таке шанобливе ставлення до Волині йде з давніх часів, коли тут, після татарської навали, зберігалася українська державність. Адже традиції Київської Русі на ціле сторіччя зберегло Галицько-Волинське князівство, яке на заході своїм кордоном мало Віслу…

Губернатор Волині, колишній Посол України в Литві Борис Клімчук на зустрічі з журналістами в Луцьку, яку на початку червня організував Журналістський фонд України, розповів про славне минуле синьоокого краю, не менш славне сьогодення. Уже 1997 року область першою в незалежній Україні отримала приріст промислової продукції. А 2008 року Волинь з рівня виробництва на 10 тис. населення стала другою в Україні.

Волинь – прикордонна область. Однак тут кордон об'єднує. Шацькі озера з перлиною Світязем приваблюють закордонних туристів, особливо з Білорусі та Польщі.

Чимало підприємств Волині є просто зразковими для України, а їхня продукція користується попитом за кордоном

Журналісти відвідали автомобільний завод корпорації „Богдан", де у 1967-1992 роках виготовляли знаменитий автовсюдихід „Волинь" – спільний з заводом „Комунар", що у Запоріжжі, ЛуАЗ-969М, що здобув золоту медалю на виставці у Чехословаччині, отримав нагороди на автосальоні в Турині (Італія). Цей автомобіль, що спершу був військовим автом, знали в багатьох країнах Европи. Дотепер на завод телефонують автолюбителі з Німеччини, щоб замовити „Волинь". На жаль, її вже не виготовляють, завод перейшов на складання автобусів і тролейбусів.

Це підприємство дивує розмахом і чистотою. Таке ж враження справляє і завод „Торчин", що в однойменному селищі поблизу Луцька. Цю популярну торгову марку викупила 2003 року всесвітньовідома компанія „Nestle".

Як розповів директор компанії з корпоративних питань в Україні Генадій Радченко, зараз тут виготовляють половину усіх холодних сосів, які споживають в Україні, тобто кетчупів, майонезів, гірчиці і т. д. На заводі запроваджено програму „Господар", метою якої є підвищення якости сировини місцевих виробників до рівня вимог компанії. Віднедавна „Торчин" випускає заправу для борщу, що є, як висловився Г. Радченко, революцією в кулінарії.

Вежа Луцького замку.
Фото: Олександер Вівчарик

Високі показники має меблева фабрики у Володимирі-Волинському „Гербор голдінґ". Гарні і сучасні меблі воно експортує в 22 країни світу, навіть до Швайцарії та Ізраїлю. А починалося виробництво 15 років тому з одного верстата. Зараз же тут встановлене німецьке обладнання, аналогів якому в Україні немає. За обсягом виробництва меблів фабрика займає перше місце в державі. Економічний директор Олександр Гоцко сказав журналістам: „У продажі є меблі дешевші, але люди купують саме наші".

Отже, на Волині є що подивитися і чому повчитися.

Олександер Вівчарик

Автобуси луцького заводу „Богдан".

Олександер Вівчарик у Луцькому замку серед молодих волинянок, які виконують для гостей середньовічні танці.

Мистців України запросили до краю „Деревляндія"

ЧЕРКАСИ. – 13 червня міська рада на чолі з посадником Сергієм Одаричем вже вдруге провела фестиваль дерев'яної скульптури „Деревляндія". Цього року мистцям запропонували створити образи за мотивами казки Радярда Кіплінґа „Мауґлі". Для цього в Дитячому парку було заготовлено дубові колоди. Впродовж п'яти днів мистці з усієї України готували скульптури, які оцінювало мистецьке журі.

Найвищу оцінку здобула скульптура Івана Фізера „Слон", на другому місці – Артура Мелконяна „Пантера" (обидва з Черкас), на третьому – „Павич" киянина Василя Білея.

Олександер Костирко

Переможець конкурсу Іван Фізер біля скульптури „Слон".

„Пантера" скульптора Артура Мелконяна посіла друге місце.

Відзначено скульптуру Василя Білея „Павич".

ПЕРЕЖИТЕ І НЕ ЗАБУТЕ

Я був охоронцем Головного командира УПА

Любомир Полюга

Багато довелося побачити, пережити за своїх 85 років. Але чи не найкращі з них, хоча були дуже важкими, пов'язані з нашою Визвольною боротьбою. Це був час великого патріотичного і духовного піднесення, коли національна ідея об'єднала усі свідомі сили, усі прошарки українського суспільства.

Любов до Батьківщини, перейняту ще з молоком матері, ми поглибили під час навчання у „Рідній школі", а свідомо закріпили її в юнацтві ОУН. Ми були молоді, завзяті, готові віддати своє життя в ім'я визволення України. Ми жили думкою про незалежну Україну і не мали жодних сумнівів у тому, що прийшов час взяти зброю в свої руки. Ми беззастережно повірили нашим провідникам, бо то були чесні, безкомпромісні, ідейні борці. Я пізнав їх зблизька у тяжкі дні випробувань і сьогодні можу підтвердити усю їхню велич.

Я мав честь бути зв'язковим Проводу та бувати в охороні найвидатнішого полководця Визвольної боротьби – генерал-хорунжого Романа Шухевича.

На жаль, сьогодні мало знає народ про життя провідних діячів, бо підпільна праця вимагала великої конспірації, тому тільки найбільш довірені учасники боротьби знали про якісь окремі сторони їхнього життя.

Від 1944-го до 1946 року я леґально перебував у Львові і виконував ряд завдань Проводу. Одним з них було – провести на обстеження в лікарню незнайомого підпільника. Як і домовились з моєю провідницею Галиною Дидик („Анною", „Молочаркою"), на означеному місці Кайзервальду (сьогодні Шевченківський Гай), вона довірила мені людину, яку я супроводив до клініки Мединституту, до мого дядька, лікаря Матея Лотовича. Людина середнього зросту в одязі робітника, кашкет низько натягнений на чоло, нечищені черевики, недбала хода. Не підозріваючи про це, я вперше був в охороні генерал-хорунжого Р. Шухевича, про що дізнався уже пізніше.

Дядько оглянув хворого, зробив рентґенологічне обстеження у доцента Криштальської та назначив курс лікування. Щасливо, без пригод повернулись на Кайзервальд, де нас чекала Г. Дидик.

В червні 1946 року я дістав завдання викрасти дітей Р. Шухевича, Юрка і Марійку, з табору інтернованих дітей у Чорнобилі.

У листопаді 1946 року щасливо вдалось мені винести компрометуючі речі з підпільної штабквартири Р. Шухевича у Львові по вул. Сулемирського 4, яка була під наглядом енкаведистів.

В кінці 1946 року я перейшов у повне підпілля. Наказом Головного командира УПА мене перевели з Стрийщини в село Княгиничі, Рогатинського району, де зв'язкові та довірені особи Р. Шухевича Катерина Зарицька-„Монета", та Г. Дидик-„Анна" організували підпільну штабквартиру.

Р. Шухевич, займаючи пости Головного командира УПА, голови бюро Проводу ОУН, голови Генерального секретаріяту Української Головної Визвольної Ради (УГВР) та секретаря військових справ, для керування усією визвольною боротьбою мусів мати більш-менш постійні місця. Літом це були ліси, зимою – підпільноконспіративні хати.

Для створення підпільної сім'ї „Монета" залучила Олю Ількiв-„Роксоляну", з шестимісячною донечкою Дзвінкою та мамою Розалією. Для скріплення „сім'ї", бо Оля була вагітною, я став „чоловіком" Олі, а К. Зарицька – „сестрою". Наші хатні псевда були: моє – „Богдан", К. Зарицької – „Маня", О. Ільків – „Марійка", а провідника – „Марійцуня".

Уся наша підпільна „сім'я" жила на документах переселенців з Польщі. Три кімнати нашої „хати" були обладнані доволі примітивно, але все було необхідне для життя і праці. В третій кімнаті біля великої сільської печі була зацементована яма на картоплю, на дні якої охоронці провідника „Зенко" і „Левко" зробили вхід у криївку, який закривався невеликою лядою. Сама криївка була розрахована на три особи. В разі небезпеки охоронці та командир вскакували в криївку, вхід закривали, а на нього висипали картоплю, мішок з якою завжди стояв напоготові. В хаті панувала строга конспірація, дотримання її було основою нашого життя. Провідник приходив завжди посеред ночі.

Вранці зустрічав нас приємною усмішкою, веселий, бадьорий. За давньою звичкою, після руханки мився до пояса холодною водою, голився. Так, це був справжній військовик. Середнього зросту, одягнутий, як і його охоронці, у військову сорочку, дрелíхові штани, черевики. Красива постава, відкрите приємне обличчя, погляд ласкавий, але міг бути і суворим. Очі зеленкуваті, волосся світле, хвилясте, зачесане на зад, ніс з горбинкою.

Після спільної молитви – сніданок. Відтак командир працював над наказами, розпорядженнями, поштою. Над політичними статтями працював разом з К. Зарицькою. Реґулярно слухав повідомлення по радіо з-за кордону. Вивчав теорію марксизму-ленінізму і робив критичні зауваження. Також наполегливо вивчав англійську мову. В дискусіях вислуховував усіх, не перебивав, не підвищував голосу, але свою думку уміло відстоював. Любив порядок, точність, дотримання даного слова, і цього вимагав від підлеглих.

Це була високосвічена, побожна, сердечна людина. Героєм себе не вважав, говорив, що героями є селяни, які допомагають нам, вони безборонні, а ми маємо зброю, маємо чим захиститися.

Хоча в руках Р. Шухевича зосереджувалась відповідальність за визвольну боротьбу, та він не бажав влади, уважав себе таким членом підпілля, як і інші. Йому і його родині пропонували перейти на Захід, щоб зберегтись. Та він залишився до смерти у воюючій Україні, разом зі своїм народом, своїми воїнами, яких шанував,

(Закінчення на стор. 21)

Вісті Фундації імені Івана Багряного
Липень 2010 року, ч. 119

Як „Тигролови" І. Багряного стали „Звіроловами"

На початку 1956 року Іван Багряний помістив в газеті „Українські вісті", що виходила в Новім Ульмі в Німеччині, статтю під назвою „Народження книги" – про його твір „Тигролови". В тій статті він розповідає про своє перебування недалеко від Львова, на оселі в Моршині, де відпочивало багато відомих осіб. В жовтні 1943 року він і Аркадій Любченко лежали в холодку під смерекою й розмовляли про війну, політику, партизанку та інші речі. Тоді І. Багряний сказав, що збирається написати роман або повість під назвою „Тигролови".

А. Любченко радив йому, поетові, не робити того, бо то, мов, проза – інший жанр, який є тяжчий. Далі в своїй довгій статті, яку повністю помістив Олександер Шугай в своїй книзі – романі-дослідженні „Іван Багряний або через терни Гетсиманського саду", яка видана в Києві 1996 року, І. Багряний пише таке: „Одного холодного і сніжного дня я йшов по моршинській головній вулиці, далеченько від оселі, повертаючись від сільського голяра. Була обідня пора, і я, властне, чимчикував до оселі обідати. Та пообідати в оселі більше мені не судилося. На вулиці десь взявся і заступив мені дорогу Володимир Скорупський, молодий початкуючий поет, він же й секретар гмини. Він був блідий, переляканий: „Пане письменнику, Ґестапо заарештувало Любченка... І шукають за „другим редактором з Харкова"!..

Це було 18 листопада 1943 року. У В. Скорупського не було сумніву, що питали якраз про мене, тому він і кинувся шукати мене, щоб попередити".

В. Скорупський примістив І. Багряного в будинку дирекції оселі в Моршині, в гарній затишній кімнаті, й наказав нікуди не виходити й сидіти тихо, поки розшук другого редактора припиниться. На горішньому поверсі жив якийсь інженер з дружиною й малим сином, і той інженер мав ним заопікуватися. Так як він мав сидіти тихо, йому прийшла думка розпочати той роман, про який була мова з А. Любченком.

Невдовзі до нього в кімнату навідався інженер. І. Багряний попросив в нього паперу, чорнила, пер та олівців, та й розпочав писати „Тигролови". В статті про те, як народилася книга, він пише: „Мені не треба було нічого вигадувати. Життя товпилося в моїй душі і виривалося, як Ніяґара. Країну, про яку я писав, я любив, як свою другу батьківщину, хоч і потрапив у неї невільником.

Я не просто писав, – я жив! І упивався тим життям, повтореним з такою страшною силою, що перевищує силу реальности на багато разів. Так відтворюють життя тільки перед жахом його втрати. Але, живучи ще раз, живучи наново, я оминав жах. Бо тоді того жаху не було, бо смерть тоді була смішна і жалюгідна. І я хотів її й тепер зробити жалюгідною. Я хотів над нею посміятися, познущатися, скасувати її, раніше, ніж вона познущається наді мною і скасує мене.

На загал мій почерк широкий, розмашистий. Але тут, перед фактом все ж малої кількости паперу, мабуть, від жаху, що того паперу не вистачить, щоб усе умістити, мій почерк зробився таким економним, що й сам я дивувався.

Перериваючи великі листки надвоє до стандарту звичайного шкільного зошита, я списував ті аркушики з обох боків, та ще часом і навхрест чи навскоси, що прочитати цей почерк навіть самому авторові – це була проблема. Сторонній же взагалі ніколи б його не прочитав. Скоріше прочитав би древнєасирійські гієрогліфи.

На вулицю я не виходив перші дні ні вдень, ні ввечорі. Словом – жив, як у камері самотнього ув'язнення. Одного дня з'явився до мене помічник. Це був маленький, три з половиною-річний синок інженера. Він прийшов до моєї хати, оглянув мене, мій стіл і купу паперу.

– Вуйку! Що ти тут робиш?
– Пишу.
– Я хочу теж писати...
– Добре!

Я його пустив до столу, підставивши другий стілець, дав йому грубий червоний олівець і дозволив йому „писати" на моїх вже списаних аркушах все, що він схоче, лиш ми уклали з ним умову, що він не може моїх аркушів ні дерти, ані брати з собою.

Так ми писали книгу вдвох. Він приходив до мене щодня в надвечорові години і брався до роботи. Ставив мені якісь запитання, я йому щось відповідав, він ніколи не перепитував, очевидно, не надаючи значення моїм відповідям, а більше працював червоним олівцем, перетворюючи сторінки моєї повісті в щось неуявне. Але це мені не шкодило. А навпаки – присутність такого помічника надавала мені енергії: може ж, я пишу якраз для цього читача! Може, це єдиний найкращий читач і мій приятель з усього мого життя! Так ми писали книгу вдвох".

На 14-ий день І. Багряний закінчив свою книгу. Повернувшись до Львова, почав переписувати свій твір на машинці. Переписував сам, допомагали й інші. В той час в Львові „Українське видавництво" оголосило літературний конкурс.

Один примірник рукопису „Тигроловів" віддав І. Багряний на конкурс, а другий послав пізніше до журналу „Вечірня година", бо він не вірив, що конкурс відбудеться в ті грізні воєнні місяці. Конкурс відбувся, і членом жюрі був відомий нам Григорій Костюк, який був здивований, як узнав, хто написав той твір. І. Багряний одержав першу нагороду, поділену з Тодосем Осьмачкою за його повість „Старший боярин".

Журнал „Вечірня година" надрукував твір І. Багряного, змінивши назву з „Тигроловів" на „Звіролови", викинувши велику частину та поробивши інші зміни та додатки. Під час перебування І. Багряного в місті Турки в Галичині йому дали те число журналу з його твором. Перечитавши його, розлючений, він той журнал порвав на маленькі шматочки й викинув у смітник. Пізніше він довідався, що редактором його твору був Василь Чапленко. Від того часу між ними відносини не були дружні.

По смерті І. Багряного 25 серпня 1963 року В. Чапленко помістив статтю в журналі „Нові дні" за січень 1964 року, який виходив у Канаді й редаґував його Петро Волиняк. Це було пояснення, що ніби автор дав йому дозвіл на зміну назви твору й робити інші зміни. В пізніших числах часопису „Нові дні" було вміщено запитання багатьох читачів, чому В. Чапленко не написав тих роз'яснень за життя автора, бо І. Багряний інакше про ті його „вдосконалення" твору писав 1956 року. І чому він тоді не відповів на ту статтю І. Багряного? В. Чапленко твердив, що її не читав.

І. Багряний, не маючи ориґіналу рукопису, мусів написати викинуті розділи та поробити поправки й видати той твір в 1947 році в Німеччині під ориґінальною назвою „Тигролови". Книгу багато разів перевидавали українською мовою, тричі – англійською мовою в США, Канаді та Англії, двічі – німецькою мовою в Німеччині з рекомендацією критиків як найкращого твору для молоді, також голяндською, еспанською та іншими мовами.

Ось що написав після смерти І. Багряного В. Чапленко про книгу „Тигролови" та її автора 1964 року в „Нових днях": „Мої взаємини з І. Багряним ускладнила була ще й справа з його повістю „Тигролови". Як відомо, я був редактором цього твору, і вперше він вийшов у Львові під назвою „Звіролови". Коли автор подав його до „Українського видавництва", а потім його передано мені як редакторові „Вечірньої години", це був цілком сирий, погано опрацьований і, мабуть, нашвидку написаний текст. А як я сказав авторові, що в такому випадку твір не може бути прийнятий до друку, він сказав мені: „Робіть із ним, що хочете, аби мені гонорар заплатили". Тоді ж таки він дав мені згоду й на зміну назви „Тигролови" на „Звіролови", що її я запропонував з огляду на зміст: у творі ж ловлять не тільки тигрів. Але пізніше мені довелося змінювати в цьому творі не тільки назву, а й сюжетні ситуації (наприклад я зблизив молоду пару – в сцені на кладці, я послав її наприкінці твору до Манджурії, бо в первісному тексті ніякого сюжетного кінця не було) та численні мистецькі деталі, не кажучи вже про мову, пунктуацію тощо.

Взагалі я мав з цим рукописом дуже багато клопоту, але я мусив його опрацювати, щоб виправдати гонорар, заплачений авторові на підставі моєї записки, поданої головному редакторові д-рові М. Шлемкевичеві. Та коли цей твір вийшов з друку, зміни, що їх поробив, так вивели з рівноваги автора (психологічно це зрозуміле), що він пошматував даний йому примірник, як про це оповідав мені Р. Купчинський. Але це не перешкодило авторові передрукувати пізніше без будь-яких змін зредаґований у першому виданні текст, навіть найдрібніші суто технічні деталі повторно (наприклад, мої підкреслення деяких слів), хоч він у передньому слові й написав, що відтворив увесь текст з пам'яті. Додав він тільки ті розділи, що я їх мусив був скоротити з огляду на обмежений розмір „Вечірньої години". Але й текст цих розділів виразно свідчить, що я їх не редаґував.

Та щоб ніхто не подумав, що я хвалюся якоюсь доброю своєю роботою над цим текстом, я скажу, що цей твір так і залишився в літературному розумінні недосконалим: брак добре збудованого сюжету, плякатнохідляні персонажі (це відзначив і В. Винниченко в листі до І. Багряного), перевантаженість описами природи (лісу) тощо – усе це знижує його літературну якість. Правда, картини природи в ньому досить яскраві, але ж вони ніяк не гармоніюють із пригодницьким сюжетом".

Олекса Коновал

Щиро дякуємо за підтримку

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви такі особи: 4,000 дол. – **Іван** і **Маруся Гнипи** (з них 3,100 дол. на премії учням конкурсу української мови в Дніпропетровську, 500 дол. – для журналу „Бористен", а решту – на інші цілі); 1,000 дол. – **Василь Стан** (з них 500 дол. для газети „Літературна Україна" та по 250 дол. для журналу „Бористен" та газети „Промінь Просвіти" в Кривому Розі); 400 дол. – **Святослав Боженко** для книгарні Видавничого дому Києво-Могилянської академії та **Олександер Кривенко** в пам'ять його дружини Ліди Кривенко – для дітей-сиріт в Україні; 200 дол. – **Людмила Доброноженко** (з них по 100 дол. для „Бористену" та на утримання книгарні в Києві); 130 дол. – **Віталій Шумаков** (з них 100 дол. для передплати журналу „Бористен" п'ятьом читачам в Україні); 120 дол. – **Ада Кулик** – на пресовий фонд журналу „Березіль" в Харкові; по 100 дол. – **Валентина Глюх** для конкурсу з української мови та **Анатолій Валюх-Брантон** для дітей-сиріт в Дніпропетровську; 50 дол. – **Ольга Кондратюк** для сиріт України.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати пресовим органам України, висилати книжки до бібліотек України та видавати вартісні книги на теми, невідомі молодому поколінню України.

**Дописи і листи до Фундації ім. Івана Багряного, членські внески і пожертви просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал**

СПОРТ

Перша дружина „Ч. Січі" закінчила сезон змагань з копаного м'яча

„Чорноморська Січ" – „Ґоу Сакер" – 2:0
Переможні ґолі здобули Андрій Панас і Дмитро Терещук.

„Чорноморська Січ" – „Айкон" – 3:0
Закінчено перемогу через відмову суперника.

„Чорноморська Січ" – „Джермен-Амерікен Кікерс" – 1:4
Ґоля здобув А. Панас.

Трьома змаганнями чемпіонату супердивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґа" дружина копаного м'яча „Чорноморської Січі" закінчила другу половину сезону.

23 травня „січовики" провели зустріч на площі Керсі в Юніоні, Ню-Джерзі, з клюбом „Ґоу Сакер", в якій здобули перемогу вислідом 2:0. В цій зустрічі українська дружина мала перевагу і встановила переможний вислід вже в першій половині змагань.

Чергові змагання були призначені на 30 травня на виїзді з клюбом „Айкон", одначе, суперники домоглися зміни зустрічі на 13 червня. Ця зустріч мала відбутися при електронному освітленні. Остаточно змагання не відбулися, коли судді виявили кількох підставних футболістів з інших клюбів. Суперникам зачислили поразку без гри вислідом 3:0.

Останні змагання дружина „Чорноморської Січі" мала провести з гравцями дивізії „Джерман-Амерікен Кікерс" на площі Керсі, в Юніоні. Одначе, провід дружини суперників з огляду на німецький фестиваль в Трентоні попросив провести гру в Трентоні.

Ця помилкова згода коштувала українській дружині поразки з високим вислідом 1:4. Два тижні тому „січовики" провели першу зустріч з цим клюбом в Трентоні і тоді закінчили нічиєю вислідом 1:1. У себе вдома дружина могла закінчити сезон значно кращим вислідом.

Протягом сезону в складі „Чорноморської Січі" грали Александер МакДоналд, Матвій Зєлик, Андрій Кудрик, Андрій Мандзій, Марко Гординський, Петро Касіяненко, Роман Табачук, Дмитро Терещук, Данило Левицький, Тарас О'Конел, Християн Різанов, Олесь Шашкевич, Антін Данес, Лаврент Делявак, Микола Куцина, Лесик Миськів, Александер Єрмоленко, Анатолій Сен. Провідник – Микола Гординський, граючі тренери – Андрій Панас і Гриць Сергіїв.

Омелян Твардовський

Підсумкова табеля ігор дивізії „Ґарден Стейт Сакер Ліґа", сезон 2009-2010 років

Клюби	Ігри	Точки
1. „Джермен-Амерікен Кікерс"	17	39
2. „Гантердон"	18	35
3. „Портуґіз"	18	31
4. „Джерзі-Шор Бока"	18	30
5. „Ґоу Сакер"	17	27
6. „Чорноморська Січ"	18	27
7. „Панамерика Спортінг"	18	25
8. „Айкон"	18	20
9. „Сакер Повст Ком"	17	17
10. „Де ля Рома"	18	4

Відбулося врочисте вручення нагород

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – 21 червня у великій залі Українського Американського Культурного центру Ню-Джерзі відбулася святкова зустріч юних спортовців з копаного м'яча трьох дружин „Чорноморської Січі", яким були вручені медалі і трофеї.

На святкову зустріч прибуло 60 юнаків і близько 100 гостей – їхніх батьків та членів управи Українського спортово-виховного товариства „Чорноморська Січ".

Після вечері ведуча Розмері Андріян відкрила ділову частину програми, викликаючи функціонерів Товариства і ланки копаного м'яча до виступів та привітів. Першим юних спортовців і їхніх батьків привітав голова товариства Омелян Твардовський, далі виступили провідники і тренери дружин.

Імпреза була присвячена найвидатнішому спортовцеві „Чорноморської Січі", колишньому головному редакторові „Свободи" св. п. Зенонові Сниликові. Про його успіхи з копаного м'яча і тенісу розповів Роман Гірняк. Відтак відбулося вручення медалів усім юним змагунам і трофеїв з кількох катеґорій – по три для найвидатніших спортовців в кожній з трьох дружин. Усі спортовці одержали у формі подарунку ювілейну книжку-альбом про досягнення юнацтва.

Імпрезу влаштувала група активісток і членів управи товариства Р. Андріян, Бил і Дарія Вінсенти, Теодор Боднар, Р. Гірняк і ряд батьків, що приготували вечерю.

На вечорі вшановано досягнення дружини 15-річних гравців, які виступили в дивізії старших, 16-річних, і здобули трофей чемпіона (тренер Роб Кортел). Дружина 14-річних зайняла у своїй дивізії місце в першій трійці (тренер Матей Ділені).

Омелян Твардовський

На фестивалі – від єгипетських пірамід до козака Мамая

ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬК. – Симпозіюм майстрів декоративно-прикладного мистецтва відкрився 3 червня у Дніпродзержинську, Дніпропетровська область, розпочавши Третій історико-культурологічний фестиваль „Мамай-fest". Чому назва починається з кирилиці, а закінчується латиницею, не лише організатори імпрези, але й нинішні керівники держави не знають, бо не визначилися, куди вони приведуть (кинуть чи продадуть) Україну. Тому й вигадали таку подвійну назву, а дотепникам дали привід жартувати: „Козак Мамай не потрібен ані Москві, ані Брюселю, хібащо діяспорним українцям".

Як стверджують політологи, в Україні початку XXI ст. культурне життя неодмінно відповідає потребам можновладців, представників олігархії. Тому талановиті мистці впадають у крайнощі: або „грошові мішки" їх купують і допускають до своєї годівниці, або дозволяють їм виїхати за кордон. Проте є мистці, захоплені вивченням історії України, походженням свого народу, його ментальности. І тоді спалахує яскравим імпульсом образ „Козака Мамая" – леґендарної знакової постаті українського фолкльору, літератури, мистецтва, історії.

У Дніпродзержинську мешкають переважно металурґи, хеміки та машинобудівники. Було воно колись селищем Кам'янським, але більшовики перейменували селище на честь Фелікса Дзержинського – першого голови карально-репресивної структури в їхньому уряді. А втім, у місті немає пам'ятника цьому катові, проте перший у місті пам'ятник козакові Мамаєві поставили поблизу монумента Володимира Леніна.

Скульптуру виконали В'ячеслав Гутиря з Краматорська та Гарнік Хачатрян з Дніпродзержинська. Матеріял – світлий вапняк, про який гості фестивалю багато дискутували: одні доводили, що з такого матеріялу зроблені єгипетські піраміди, й тому цей Мамай має простояти тисячоліття; інші стверджували, що кислотні дощі швидко „з'їдять" вапняк і треба буде робити нову скульптуру.

Нове скульптурне зображення Козака Мамая.

Анжела Драч із села Буки на Черкащині зі своїми виробами.

Символ Парижу на святі Козака Мамая у Дніпродзержинську.

Мамай показаний у стилі наївного примітивізму. Є шаровари та кобза. А де кінь, прив'язаний до дерева, шабля, що висить на тому ж дереві; сулійка з медом чи горілкою, порохівниця? Немає і традиційного напису, які зазвичай супроводжував зображення Мамая на полотні чи на дереві, зокрема на народних скринях.

На фестивалі Мамая можна було побачити лише на полотнах художника Олександра Чегорки, який влаштував у музеї персональну виставку своїх творів, а також на дитячих малюнках у межах конкурсу дитячої творчости „Козак Мамай та його пісня".

Решта заходів у програмі фестивалю була не про Мамая: учасники фестивалю урочисто покладали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові, дивилися документальний фільм „Двоє" – про художника Володимира Лободу, слухали концерт „Свою Україну любіть"у приміщенні музично-драматичного театру ім. Лесі Українки, виступи музичного гурту із Черкас „Козак Мамай та брати-січовики" та дніпропетровського вокального гурту „Вертеп". Брали участь у презентації нового видання „Кобзаря". Виступив сучасний кобзар – Заслужений артист України Тарас Компанійченко. Був показаний кінофільм „Молитва за гетьмана Мазепу", у презентації якого взяв участь продюсер Пилип Іллєнко.

Біля міського музею, де відбувалися основні заходи фестивалю, 3-5 червня були розташовані торговельні ятки – вернісаж мистців декоративно-прикладного мистецтва. Представили свої твори не лише місцеві мистці, але й гості з села Опішня Полтавської области, з села Буки Черкаської области, з Дніпропетровська та з інших місцевостей. Були тут глиняні свистульки та посуд, солом'яні брилі, а також модель паризької Ейфелевої вежі.

На жаль, фестиваль не мав широкого розголосу навіть в обласному центрі – Дніпропетровську. З іншого боку, офіційна присвята цього мамаєвого свята 260-річчю Дніпродзержинська виглядала дещо штучно.

Володимир Єфимов

Я був охоронцем...

(Закінчення зі стор. 18)

оберігав та по-батьківськи любив.

Провідник тужив за своїми дітьми – ве видно було, з якою теплотою він брав на руки маленьку Дзвінку і забавляв її.

Наше щасливе „родинне" життя закінчилось 21 вересня, на свято Різдва Пресвятої Богородиці. Ніщо не віщувало біди. Маня після сніданку пішла на зв'язок, обіцяла після обіду повернутись. До вечора її не було.

Тривожну вістку принесла сусідка, що у Ходорові вбита якась жінка і там повно війська. „Так, це певно наша Маня, вона пішла на зв'язок у Ходорів", – сказав провідник. Вранці Оля, задля розвідки пішла в Ходорів. Страшну вістку підтвердила. Настала важка хвилина. „У Катрусі не було компрометуючих документів на хату, але все одно будемо її ліквідувати" – сказав провідник. Узяв на руки маленьку Дзвінку, обняв, поцілував і побажав, щоб росла велика на славу батькам і Україні.

Вечором, коли стемніло, я провів його в Рогатинський ліс. Ішли ми в напрямі ставу, де затримались, поки місяць зайшов за хмари. Незважаючи на темноту, провідник прекрасно орієнтувався в терені. Переходячи через село Псари запитали у жінки, яка стояла біля воріт, чи нема більшовиків у селі. „Немає, – відповіла вона. Раз собаки не гавкають, значить немає – вони тільки на москалів брешуть".

Почало сіріти. Провідник з незнайомим мені повстанцем відпровадили мене до дороги на Рогатин.

Перед прощанням командир сказав: „Ми втратили дорогого члена нашої підпільної сім'ї. Україна втратила вірного борця за нашу Державу". Кожна така втрата важко відбивалась на його вже хворому серці.

Командир побажав мені, щоб я ніколи не зійшов з обраного шляху і на прощання потиснув мені руку. Це була остання моя зустріч і востаннє я був в охороні Головного командира УПА.

Вранці я був уже в Рогатині. Чекаючи на поїзд до Княгинич, був затриманий двома енкаведистами. Відстрілюючись, втікав у напрямі лісу.

Важко поранений, я не зміг виконати обов'язок партизана – затнулася зброя. Непритомним потрапив до рук ворога. Попереду – п'ять тюрем, 18 місяців під слідством, з них 288 днів одиночки, дві сухі голодівки і етап в режимний табір Інти...

Ділимося сумною вісткою, що 29 червня 2010 р. в Україні на 53 році життя передчасно відійшов у вічність заслужений артист України, соліст Львівського оперного театру, улюблений тенор української діяспори

СВ. П.

РОМАН ЦИМБАЛА

Складаємо глибокі співчуття дружині Марії, синам Богданові та Данилові, рідним та близьким померлого.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відбудеться 10 липня о 9 год. ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Створений милосердний фонд допомоги дітям, які потребують великої підтримки в цей тяжкий для них час.

Свої пожертви просимо надсилати до:

Selfreliance Ukrainian American Federal Credit Union
734 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106
In memory of Roman Tsymbala
Account # 310-793

12 червня 2010 р. померла моя найдорожча ДРУЖИНА

СВ. П.

МАРІЯ ГУЛЕЙ

Громадська діячка, понад 5 років керувала гуртком вишивальниць у Суспільній Службі в Торонто, Канада.

В Її незабутню пам'ять складаю 500 долярів на Видавничий фонд „Свободи".

Вічна Їй пам'ять!

Дмитро Гулей, Торонто Канада

З великим болем, жалем та скорботою згадуємо сумну 10 РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ дорогої ДРУЖИНИ, незабутньої МАТЕРІ та найкращої БАБУСІ

СВ. П.

ЗЕНОВІЇ з РИБЧУКІВ НИКИФОРУК

котра перенеслась у Божі засвіи 14 липня 2000 р.
В цю сумну річницю дня 14 липня 2010 р. будуть відправлені СВЯТІ ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ

- **в соборі св. Софії, Рим;**
- **в соборі св. Юра, Львів, Україна;**
- **в церкві св. Юра, Ню-Йорк, США;**
- **в катедрі Воскресіння, Івано-Франківськ;**
- **в церкві Успення Пресвятої Богородиці, Городенка, Україна;**
- **в церкві св. о. Миколая, Городенка, Україна;**
- **в каплиці семінарії св. Василія Великого, Стефморд, Кон.**

Нехай буде світла пам'ять про Покійну навіки вічні!
Помолімся в той день за Її вічний спочинок.

Родина

Помер видатний історик Я. Ісаєвич

Св. п. Ярослав Ісаєвич

У Львові 24 червня, на 74-му році життя помер видатний український історик, директор Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича Ярослав Ісаєвич. Він народився 7 березня 1936 року в селі Верба на Рівненщині.

Його батько був у молоді роки активним учасником Визвольних змагань 1917-1921 років, членом Української Центральної Ради, дипломатом, одним з сподвижників Михайла Грушевського. Родина матері Наталі (з дому Чабан) теж належала до числа українських патріотів, а її брат Михайло був Січовим Стрільцем.

Я. Ісаєвич 1957 року закінчив Львівський державний університет, а вже за чотири роки захистив кандидатську дисертацію, присвячену історії ранньомодерного Дрогобича.

Як учений-історик Я. Ісаєвич займався переважно історією Галицько-Волинської держави, спадщиною Юрія Дрогобича, історією українських братств XVI-XVIII ст. та українського книговидання.

До найважливіших праць Я. Ісаєвича належать „Братства та їх роль у розвитку української культури XVI-XVIII ст." (1966), „Джерела з історії української культури доби феодалізму XVI-XVIII ст." (1972), „Юрій Дрогобич" (1972), „Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні" (1975, 1983), „Літературна спадщина Івана Федорова" (1989), „Україна давня і нова. Народ, релігія, культура" (1996), „Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми" (2002).

Окремо слід відзначити зведений каталог українських стародруків „Пам'ятки книжкового мистецтва" (два томи у трьох книгах, 1981-1984), яке Я. Ісаєвич підготував спільно з д-ром Якимом Запаском. Я. Ісаєвич – відповідальний редактор і один з основних авторів другого тому фундаментальної академічної праці „Історія української культури" (2001).

Наукові заслуги Я. Ісаєвича належно оцінили в Україні. Він – академік Національної Академії наук України, у якій керував Відділенням історії, філософії та права.

Я. Ісаєвич був ініціятором та керівником багатьох важливих колективних наукових проєктів. Особливого визнання заслуговує збірник наукових праць „Волинь і Холмщина 1938-1947 рр.: польсько-українське протистояння та його відлуння" (2003).

Я. Ісаєвич також спричинився до відродження Наукового Товариства ім. Шевченка в Україні. Науковці обирали його заступником голови НТШ.

25 червня відбулось прощання з покійним в Товаристві охорони пам'яток і відслужено Парастас, 26 червня були відслужені Служба Божа в церкві Новомучеників і Панахида в церкві св. Трійці. *(„Львівський портал")*

Ділимося сумною вісткою з друзями і знайомими та читачами газети „Свобода", що на 76 році життя відійшла у вічність

СВ. П.

ЛІДА КОРОВНИК

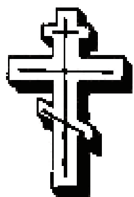
22 листопада 1934 р. – 14 травня 2010 р.

Похорон відбувся 19 травня 2010 р. на цвинтарі EL Toro Memorial Park, Lake Forest, CA.

Залишені у глибокому смутку:
син – МАРК ПЕРЕХРЕСТ
родини – КОРОВНИК і БОДРУК

Вічна Їй пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 6 листопада 2009 р. відійшов у вічність наш найдорожчий БРАТ і ДЯДЬО

св. п.

інж. СЕРГІЙ ОМЕЛЬЧЕНКО

нар. 10 серпня 1929 р. в селі Підлуби біля Житомира.

Був ветераном Корейської війни та активним в українській громаді. Був членом будівельного комітету побудови св. Покровської церкви в Southfield, MI. Член УНС 82 відділу.

Похований на Woodlawn Cemetery в Дітройті.

В глибокому смутку залишені:

сестра – ОЛЬГА МАРУЩАК з чоловіком ІЛЬКОМ
племінниця – НАТАЛЯ МАРУЩАК
племінник – ВОЛОДИМИР МАРУЩАК
племінник – ВІКТОР ОМЕЛЬЧЕНКО
племінниця – ЛІДА SORA з родиною
ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

З великим смутком ділимося вісткою, що після довгої та важкої недуги, відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ та ДОЧКА

св. п.

МАРТА ОЛЬГА КАЧМАРСЬКА з дому САВИЦЬКА

Нар. 28 липня 1943 р. в Тернополі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 21 червня 2010 р. в церкві св. Тройці в Silver Spring, MD.

Залишила в глибокому смутку:

мужа – ОРЕСТА
сина – ЮРІЯ з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
доню – ДАРЦЮ ДОЛЬНИЦЬКУ з мужем ЮРІЄМ
доню – АННУ (ЛЯЛЮ)
маму – МАРІЮ САВИЦЬКУ
внуків – ОЛІВІЮ і КАРОЛІНКУ КАЧМАРСЬКИХ
– КЛЯРУ і КІРУ ДОЛЬНИЦЬКИХ
сестру – АННУ АЛИСЬКЕВИЧ з мужем д-ром РОМАНОМ
брата – ЮРІЯ САВИЦЬКОГО з дружиною МАРІ
ближчу і дальшу родину в Америці, Канаді та в Україні.

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів у пам'ять Покійної родина просить складати пожертви на: Український Музей в Нью-Йорку, 222 East Sixth St., New York, NY 10003 (www. ukrainianmuseum.org) або на Lombardi Comprehensive Cancer Center Att.: Office of Development, 3300 Whitehaven St., N.W., Washington, DC 20007 (gift line 202-687-2222).

З великим болем ділимося сумною вісткою, що 26 червня 2010 р. відійшов у вічність наш найдорожчий ТАТО, ДІДО І СТРИЙКО

св. п.

ПЕТРО НАКОНЕЧНИЙ

Народжений 16 вересня 1927 р. в селі Раківці (над Стрипою) на Тернопільщині.

ПАНАХИДА відбулася 29 червня 2010 р. в Gray-Parker Funeral Home, 100 E. Main St., Port Jervis, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 30 червня 2010 р. в українській католицькій церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й. і Покійний був похований на місцевому цвинтарі.

В глибокому смутку залишилися:

дочки – ВІРА АНДРЕДЖОВ з чоловіком МАЙКЕЛОМ і сином НИКОЛАСОМ
– ЗЕНЯ ОЛЕСНИЦЬКА з чоловіком МИРОНОМ і дітьми ЛЕСЕЮ і СТЕФАНОМ
братова – ЛЕСЯ НАКОНЕЧНА
братаниці – МАРУСЯ НАКОНЕЧНА
– НАДІЯ ДУСАНОВСЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ та синами БОГДАНОМ і ПАВЛОМ
братанок – ПАВЛО НАКОНЕЧНИЙ з дружиною ОЛЕЮ і сином ТАРАСОМ
стриянка – МАРІЯ НАКОНЕЧНА
стриєчні брати – БОГДАН НАКОНЕЧНИЙ з дружиною ДЕБРОЮ і дочками ЛЕСЕЮ і СОНЕЮ
– ОСТАП НАКОНЕЧНИЙ з дружиною ДЖУДІЄЮ та дітьми ПАВЛОМ, АДРІЯНОМ і НАТАЛІЄЮ
та ближча і дальша родина в Україні, Америці, Канаді й Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви в пам'ять Покійного на St. Volodymyr's Ukrainian Catholic Church, PO Box 108, Glen Spey, NY 12737.

ПОДЯКА

28-го лютого 2010 р. відійшов від нас у Божу Вічність по довгій і важкій недузі наш найдорожчий і незабутній ЧОЛОВІК та БАТЬКО

св. п. інж. МИРОСЛАВ ЛИСОБЕЙ

В цей час нашого великого горя, ми не залишилися самі. Все нам доводилося зазнавати від Родини, Приятелів та Знайомих щирих виявів співчуття і бажання допомогти переносити цей важкий і болючий удар.Тому цією дорогою хочемо зложити нашу сердечну подяку Всечеснішим отцям: о. Ярославові Курпелеві, парохові Української католицької церкви Христа Царя у Філядельфії за похоронні відправи та глибокі змістом прощальні слова й о. Русланові Романюкові, парохові Української католицької церкви св. Архистратига Михаїла в Черрі Гилл за духовну опіку. Дякуємо п. Стефанові Макухові за співучасть у похоронних відправах.

Теж висловлюємо нашу вдячність Dr. Claudia Petruncio та численному медичному персоналові шпиталів: Capital Health, Virtua, Kennedy Memorial, які із посвятою докладали усіх зусиль, щоб рятувати життя Покійного. Складаємо нашу глибоку подяку Товариству Українських Інженерів за поміщення посмертного оголошення в тижневику "Свобода" ч. 12 та п. інж. Методієві Борецькому за згад ки про покійного Мирослава в тижневиках "Свобода" ч.16 і "Америка" ч. 16.

Щиросердечно дякуємо всім нашим приятелям, знайомим, а особливо моїм колишнім шкільним товаришкам і товаришам, що у своїй доброті потішали нас у нашому горі телефонічно чи листовно. Висловлюємо щирі слова подяки членам нашої родини, які приїхали здалека та всім знайомим, що помимо несприятливої погоди були присутні на похоронних відправах в церкві, а відтак на цвинтарі – місці Вічного Спочинку.

Ми дуже вдячні за пожертви на Заупокійні Богослужби, гарні квіти і датки на потреби Українського Освітньо-Культурного Центру у Дженкінтавні.

Пожертви на Служби Божі зложили:

Товариство Українських Інженерів, Богдан і Христина Турченюк, Зенон і Дарія Елеїв, Христина Масюк, Олена Головчак, Віра Пак, Богдан Сірий.

Добродійні датки на Український Освітньо-Культурний Центр зложили:

$400.00 др. Стефан і Тамара Тимків
$200.00 Христина Лисобей
по $100.00 Богдан і Христина Турченюк, Зенон і Дарія Елеїв, Іван і Анна Ґалуґа, Віра Сендзік, Андрій Лисобей, Олександер Лисобей.
по $50.00 Галина Кохановська, Ольга Зелена, Іван і Таїса Корж, Юрій Котик.

Нехай Всевишній у Своїй Щедрості відплатить усім Сторицею.

Вдячні: дружина - Христина
сини – Андрій та Олександер

• НА ПРОДАЖ •

На продаж новий будинок (може бути з квартирантами): 3 спальні, 2 лазнички, ґараж на 2 авта, 3 милі від океану в Myrtle Beach, SC (South Caroline).
Tel.: 805 384-0897

• РОЗШУКИ •

Роман Стиран з Москви, розшукує брата свого прапрадіда Євстахія Стирана - **Гната Стирана** (Ignaty Stiran), який виїхав з України у квітні 1943 р. Його батька звали Євдоким Стиран. У „Свободі" 10 липня 1970 р. було оголошення, що Роман Стиран і С. Пригода мають до винайму покої за адресою: 320-330, 84th St Miami Beach, FL 33141. Електронна адреса Романа Стирана у Москві: **Styran@usa.com**